

LESNÍK 10 2004

ČASOPIS Š.P. LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY BANSKÁ BYSTRICA, OKTÓBER 2004

**Lignumexpo
& Les**

**Seminár
o lesnej
štiepke**

**Najstaršia
zvernica
na Slovensku**

**PRO SILVA
v Rakúsku**

**Certifikácia
lesov
na vzostupe**

Štátnym podnikom sa majú rozviazať ruky pri predaji nepotrebného majetku

Ministerstvo hospodárstva SR vypracovalo novelu zákona o veľkej privatizácii, ktorá má štátnym podnikom umožniť pružnejšie predaje prebytočného majetku tak, aby získané zdroje mohli neskôr využiť v procese svojej transformácie. Osobitne dôležité je to v tomto období pre štátny podnik Lesy SR, ktorý chce vláda transformovať na akciovú spoločnosť, avšak na potrebné zmeny chce manažment podniku získať chýbajúce zdroje práve aj z predajov nepotrebného majetku.

Novela, ktorá už bola posunutá do pripomienkového konania, konkrétne odstraňuje objemové limity

odplatných prevodov štátneho majetku. Doteraz totiž mohli štátne podniky v jednom kalendárnom roku odpredať svoj majetok len do výšky 5 miliónov Sk. Od budúceho roka by sa už ale žiadosti štátnych podnikov mali vybavovať oveľa pružnejšie.

Zmeny však MH nerealizuje len na požiadanie Ministerstva pôdohospodárstva SR, ktoré je zakladateľom Lesov SR, ale problémy s obmedzeniami predaja dubiózneho majetku mali aj subjekty pod ministerstvami dopravy, obrany, životného prostredia či samotným ministerstvom hospodárstva. Získané peniaze sa

môžu využiť pri majetkovoprávnom vysporiadaní iných nehnuteľností či útlmovom programe baníctva a podobne.

Transformačným projektom Lesov SR, ktoré obhospodarujú zhruba 50 % slovenských lesov, sa má slovenská vláda zaoberať na svojej 104. schôdzi v stredu 13. októbra. Lesy SR svoj neupotrebitelný a prebytočný majetok k záveru vlaňajšieho roka vyčíslili celkovo na viac ako 453 miliónov Sk. Nehnuteľný majetok z toho tvoril 369 miliónov Sk a hnuťelný 84 miliónov Sk.

TASR 11.10.2004

Ilustračné foto: Ján Siman

Malý ekonomický slovníček

GATT – General Agreement of Tariffs and Trade. Všeobecná dohoda o clách a obchode, podpísaná 23 signatárskymi štátmi v roku 1947. Cieľom bolo odstraňovanie prekážok vo vzájomnom obchode, najmä znižovanie a zjednocovanie ciel. Slovenská republika sa stala členom GATT v roku 1993 ako 108. štát. V roku 1995 sa konštituoval následník tejto organizácie, Organizácia svetového obchodu (WTO – World Trade Organization) so sídlom v Ženeve.

gescia – koordinácia a riadenie určitej činnosti prostredníctvom poverenej organizácie, tzv. gestora

gentlemen's agreement (gentlemanská dohoda) - právne nezáväzný dojednanie, spravidla v ústnej forme, ktoré počíta s lojalnosťou oboch strán dodržať zjednaný čestný záväzok

G.m.b.H. – Gesellschaft mit beschränkter Haftung. Nemecký výraz pre spoločnosť s ručením obmedzeným

foto: Dáša Pavlovičová

EDITORIAL

Aj múdry schybí – tak sa volala televízna relácia, ktorej autori sa rozhodli klásť záludné otázky náhodným chodcom. Napodiv nie múdrym, ale tým druhým. A keď schybili, celý národ sa bavil. Trochu trápne, ale čo už. Každého pobaví niečo iné.

V minulom čísle Lesníka sa mi podaril parádny gól. Bohužiaľ vlastný. V texte o Dňoch svätého Huberta vo Sv. Antone som autorstvo delikatesného guláša nedopatrením prisúdil kolegom z OZ Levice. Omyl! Hostiteľskej úlohy sa so ctou zhostili kolegovia z OZ Krupina. Právom sa ich dotklo, že som ich zásluhy pripísal na konto niekomu inému. V deň, kedy sa septembrové vydanie Lesníka dostalo na krupinský závod, som z niekoľkých strán dostal dôrazne na vedomie, že som schybil. Dokonca aj z úst samotného riaditeľa krupinského závodu, ktorý to vzal s humorom (citujem: "Ty už spájaš závody aj bez schválenia transformačného projektu?"). Mrzí ma to, ale stalo sa. Papier nepustí. Preto sa touto cestou krupinským kolegom ospravedlňujem. Prepáčte. Veď to poznáte: aj múdry schybí.

Peter Gogola

foto: D. P.

OBSAH

Aktuálne o transformácii	2
Malý ekonomický slovníček	2
Editorial	3
Lignumexpo & Les	4
Detská akcia „Spoznávame les“	5
Poslovia dobrých (lesníckych) správ	6
Poradňa	7
Prečo mám rada les	7
Lesy ukrývajú obrovský energetický potenciál	8
Páliť štiepku sa oplatí !	9
Otvorenie novej zvernice	9
Najstaršia zvernica na Slovensku	10
26° Campionato del Mondo dei Boscaioli	11
Ľudia a lesy: Lesník by mal mať pri sebe vždy ostrý nožik..	12
PRO SILVA na návšteve v Rakúsku	14
Smrteľná pracovná úrazovosť v lesoch na východnom Slovensku za posledných 30 rokov	16
Médiá o nás	18
Certifikácia lesov na vzostupe	19
Záujem zahraničných investorov	19
Z albumu lesníka	20
Pre deti (nielen) lesníkov	21
Humor	22
Križovka	22
Inzercia	22
Oprava	22
Príspevky v odborných lesníckych časopisoch	23
Skúsme to	23
Jubilanti medzi nami	23
Ostrostrelci v Zámutove	24

LESNÍK, časopis štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Ivana Špiláková, *predsedníčka*,
Ing. Ján Kovalčík, CSc., Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Jozef Híkl,
František Suchanovský, Ružena Vaňousová,
Náklad: 1000 výtlačkov

Foto 1 strana obálky: Ing. Pavel Beňo

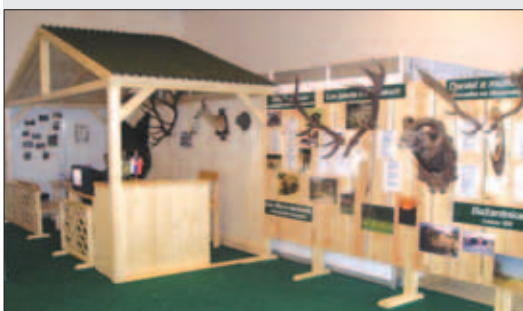
Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica
Tel.: 048/434 42 07, Fax: 048/412 59 04;

Výkonný redaktor: **Mgr. Peter Gogola**,
www.lesy.sk; e-mail: gogola@lesy.sk

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie
pracovníkov lesného a vodného hospodárstva vo Zvolene,
Sokolská 19, 960 50 Zvolen

LIGNUMEXPO LES

V dňoch 21. až 24. septembra sa v areáli nitrianskeho výstavniska uskutočnil 14. ročník veľtrhu Lignumexpo a 7. ročník lesníckej výstavy LES 2004. Veľtrh slávnostne otvoril minister pôdohospodárstva **Zsolt Simon** a generálny riaditeľ Agrokomplexu – Výstavníctvo Nitra **Ladislav Švihel** za prítomnosti poslanca NR SR **Jána Kovarčíka** a predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja **Milana Belicu**.

Lesy SR, š.p. patria k tradičným vystavovateľom na tomto podujatí. Tento rok sme sa prezentovali expozíciou, ktorá priniesla novú filozofiu: namiesto stánkov jednotlivých OZ sme predstavili jednotlivé ekonomické aktivity, ktoré v budúcnosti budú spadať do kompetencie jednotlivých divízií (profitcentier): obchod s drevom, drevárska výroba, biomasa, turizmus, lesná technika, chov koní, semenárstvo a škôľkarstvo. Taktiež bolo prezentované poľovníctvo (i keď nemá vytvoriť samostatnú divíziu) ako neoddeliteľná súčasť výkonu lesníckej profesie. Samotná expozícia Lesov SR bola vizuálne atraktívna, nápaditá a v záplave drevoobrábacích strojov bola zelenou oázu. Expozícia sa rozprestierala v pavilóne F na 200 štvorcových metroch a na výstavnej ploche E na 500 štvorcových metroch.

V prvý deň výstavy sa v konferenčnej sále pavilónu M2 uskutočnila prezentácia Transformačného projektu š. p. Lesy SR. Spíkrami boli minister pôdohospodárstva **Zsolt Simon** a generálny riaditeľ LSR **Ing. Karol Vinš**. Zaujímaví o prezentáciu zaplnili celú sálu a boli medzi nimi okrem lesníkov a pozvaných novinárov aj predstavitelia vystavujúcich drevospracujúcich firiem.

Sprievodný program bol zameraný na deti, konkrétne na žiakov nitrianskych základných škôl. Žiaci pod vedením lesníčok mali príležitosť doplniť svoje poznatky, získané na hodinách prvouky a prírodovedy. V posledný deň výstavy sa uskutočnil workshop Lesná pedagogika, ktorý pre záujemcov z radov lesníkov a lesníčok pripravili členovia občianskeho združenia pre lesnícke a ekologické aktivity ALEA.

Z ďalších lesníckych subjektov sa na výstave Lignumexpo & Les 2004 prezentovali **Štátne lesy TANAPu Tatranská Lomnica**, vlastný stánok malo **Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva Zvolen** a **Lesnícky výskumný ústav Zvolen**.

- go -

Detská akcia „Spoznávame les“

Akcia pre deti pod názvom „**Spoznávame les**“, sa konala **22.9. – 23.9. 2004** v rámci výstavy Lignumexpo - Les 2004 v areáli výstaviska Agrokomplex v pavilóne F.

Akcia „Spoznávame les“, bola pripravená predovšetkým pre žiakov V. ročníka ZŠ Beethovenovej v Nitre, no aktívne sa do nej zapojili aj deti iných základných škôl, žiaci vyšších ročníkov a dokonca aj mnohí dospelí. Cieľom celej akcie bolo podporiť vzdelávanie detí v oblasti lesníctva prostredníctvom hravej formy.

Deti mali k dispozícii pripravené tri stanovišťa. Pri prvom žiaci vyplňovali materiály o lese, ktoré pre nich vytvorili pracovníci GR LSR, š.p. v spolupráci s OZ Šaštín. Prvý materiál pod názvom „Spoznávame les“, zaujímavou formou popisoval kolobeh života lesa. Jeho súčasťou bola na zadnej strane

uvadená veselá krížovka zameraná na „poznávačku“ listov stromov. V druhom materiáli nazvanom „Drevo pre budúcnosť“, sa deťom prezentovali jednotlivé činnosti súvisiace s ťažbou, sústreďovaním, dopravou, prvotným spracovaním dreva a procesom výroby finálnych produktov z dreva. Názvy jednotlivých činností priradzovali k obrázkom. Na poslednej strane ich čakala omalovánka a pexeso o dreve.

Druhé stanovište ako aj úlohu, ktorá bola deťom pridelená, pripravil Semenoles Liptovský Hrádok. Poznávanie semienok lesných drevín, ktoré na nich čakalo, zvládli na jednotku.

Tretie stanovište, bolo zlatým klincom programu. Prekvapenie pod názvom „Lesné kráľovstvo“ pripravil OZ Šaštín. (autori: PhDr. Hasáková, Ing. Galčíková). Lesná zver, vtáctvo, stromy, vôňa lesa, jazierko... Tu si deti skutočne prišli na svoje. Pri kreslení na drevené medailóniky si školáčikovia precvičovali svoju tvorivosť a šikovnosť.

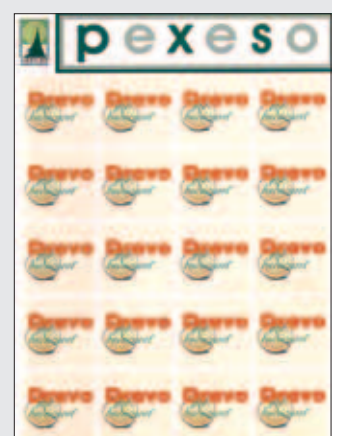
Po úspešnom absolvovaní všetkých stanovišť ich neminula ani

odmena v podobe sadeničiek, drevených medailónikov, pexesa a farebných materiálov, ktoré si sami vyplnili. Nezabudlo sa ani na cukríky.

A odmena pre nás? Detská radosť, úsmev a poďakovanie.

Na záver patrí aj moje poďakovanie všetkým kolegom za spoluprácu a pomoc pri príprave a realizácii tejto akcie.

Autor: Ing. Martina Michňová

Poslovia dobrých (lesníckych) správ

Bilancia sezóny v lesníckom skanzene

Každú prácu možno hodnotiť v zásade dvojako. Zarobenými peniazmi a jej zmyslom. Bolo by fajn, ak by tieto parametre boli vždy v rovnováhe, väčšinou sa nám však zdá, že tých peňazí je akosi málo. Ako často sa však spytujeme na prínos, užitočnosť, či správnosť toho čo vykonávame? Možno práve aj takéto otázky prebehli myslou tých, ktorí sa zišli 5. októbra v Lesníckom skanzene vo Vydrovskej doline pri Čiernom Balogu aby neformálne zakončili prvú sezónu jeho prevádzky. Bola to sezóna, ktorá nám priniesla dvojakú radosť. Prvá vyplynula z poznania, že 21 271 návštevníkom živého lesníckeho múzea sa pobyt v ňom podľa všetkého naozaj páčil. Druhá z toho, že sa nám takto podarilo jednoducho a účinne osloviť nelesnícku verejnosť. Prechádzka po „chodníku lesného času“ popri 48 stanovištiach bola pre mnohých životnou premiérou v poznávaní hodnôt lesa i našej práce v ňom. Hoci už o lesníkoch počuli kadečo, dobré a často i zlé, až tu s prekvapením objavili široký záber našej služby. Domnievať sa, že sme práve vo Vydrovskej doline dosiahli zvrät v nazeraní na náš stav by bolo naivné, no azda sme urobili malý krôčik k tomu, aby sa tak raz stalo. Najmä ak nepoľavíme vo férovom úsilí hovoriť jasnou a pravdivou rečou o sebe, svojich lesníckych radoostiach, ale rovnako aj starostiach či obavách. Ak to dokážeme, nemusíme sa báť, že by sa spoločenská hodnota našej profesie ešte niekedy priblížila k mrazivej nule tak blízko, ako tomu bolo v poslednom desaťročí...

Vďaka patrí všetkým, ktorí sa podieľali na úspechu prvej sezóny Lesníckeho skanzenu. Predovšetkým **Miroslavovi Englerovi**, riaditeľovi OZ Čierny Balog a jeho ľuďom, ktorí si počas výstavby i prevádzky skanzenu užili popri bežných povinnostiach aj nejednu „radosť“ navyše. K úspechu významnou mierou prispela obec Čierny Balog, „mimovládka“ Vydra i nadšenci z Čiernohronskej lesnej železnice. K úspechu prispeli zapálení ľudia, ktorý dokázali doline vdýchnuť dušu. K úspechu prispel **Vlado Paško**,

Organizačná riaditeľka Lesov SR Ivana Špiláková a riaditeľ OZ Čierny Balog Miroslav Engler pri hodnotení sezóny.

Jano Belko, Cyro Golian, Ľubo Auxt, Boris Pekarovič, Julko Burkovský, František Kudiak, Beata Jendrušáková, Miška Galvánková, Aleš Bílek, Tatiana Štulrajterová, Želka Šípková, Jozef Chlápek, Anton Kalina a mnohí premnohí ďalší. Medzi nimi iste aj **Jirko Junek**, ktorý dobré meno Lesníckeho skanzenu neúnavne šíri u našich českých priateľov. K úspechu prispela **Ivana Špiláková**, ktorá v roli organizačnej riaditeľky Lesov SR trvalo a s dôverou drží ochrannú ruku aj nad touto aktivitou. K úspechu rozhodujúcou mierou prispel generálny riaditeľ **Karol Vinš**, ktorý od prvej chvíle veril myšlienke i tomu, že chyby, ktorých sa pri jej realizácii dopúšťame pramenia viac z nadšenia ako z nedbalosti. K úspechu prispel aj jeho predchodca **Blažej Možucha**, ktorý kedysi projekt na zelenej lúke pozhnal. K úspechu ste však prispeli všetci, kolegyne, kolegovia, ktorí rozumiete lesníctvu a vykonávate ho s láskou, a to bez ohľadu na to, či ste v skanzene niekedy boli, alebo nie. Veď ako by sa dalo pri Balogu demonštrovať naše lesnícke poslanie, keby ste ho denne nenapĺňali prácou vo svojom lese?! Bez divákov a oslavných článkov, no pociťo a s láskou.

Do nášho malého slovenského sveta (a vďaka mnohým zahraničným návštevníkom vari aj do toho väčšieho) sa z Lesníckeho skanzenu vydalo v jeho prvom roku 21 271 poslov dobrých lesných správ. Skúsme, aby ich v roku 2005 bolo ešte viac. A najmä aby ich správy boli vždy pravdivé a dobré.

Ján Mičovský

Poradňa

Outplacement v praxi

Program Outplacement pomohol už mnohým uvoľňovaným pracovníkom rôznych spoločností nájsť si nové zamestnanie. V predchádzajúcich číslach sme vám projekt Outplacement predstavili, poskytlí informácie o jednotlivých moduloch a odpovedali na vaše otázky. Avšak, každá teória sa dá lepšie pochopiť na konkrétnom príklade, a preto vám v tomto čísle predstavíme pána Štefana, ktorý pracoval ako údržbár v istej výrobnéj spoločnosti.

Pán Štefan pracoval v tejto spoločnosti 23 rokov od skončenia strednej priemyselnej školy. Región, v ktorom býva a doteraz aj pracoval, je v súčasnosti známy vysokou mierou nezamestnanosti. Keď spoločnosť pristúpila k reorganizačným zmenám a pán Štefan sa dozvedel, že je jedným z uvoľňovaných pracovníkov, pozeral sa na danú situáciu skepticky. Nevedel si predstaviť, čo ho čaká, s hľadaním zamestnania nemal žiadne skúsenosti. Hneď začal zisťovať u svojich príbuzných a známych možnosti zamestnania sa v odbore, ktorý vyštudoval a mal v ňom dlhoročné skúsenosti. Týmto spôsobom však pri hľadaní zamestnania neuspel. V mieste jeho bydliska ani v blízkom okolí nepôsobila žiadna spoločnosť, ktorá by mohla využiť jeho kvalifikáciu.

Nakoniec sa rozhodol obrátiť na poradcu v rámci projektu Outplacement, ktorý pre uvoľňovaných zamestnancov zabezpečila ich spoločnosť. Podrobne mu popísal jeho situáciu, doterajšie úsilie, ktoré vynaložil na hľadanie zamestnania a zároveň aj jeho predstavy o vhodnom zamestnaní. Poradca mu navrhol považovať o možnostiach zamestnania sa v 50 km vzdialenom okresnom meste, prípadne aj v inom odbore, v akom pán Štefan doteraz pracoval. Na základe inzercie v regio-

nálnej tlači zistili, že v okresnom meste má niekoľko výrobných spoločností veľkosklady a hľadajú vhodných kandidátov na pozície skladníka alebo vedúceho skladu. Jednou z požiadaviek na kandidáta však bola aspoň užívateľská znalosť PC na vedenie evidencie tovaru. Preto bolo potrebné absolvovať základný PC kurz. Poradca mu poskytol analýzu rekvalifikačných možností v mieste bydliska, na základe ktorej sa pán Štefan rozhodol investovať čas aj finančné prostriedky do zvyšovania svojej kvalifikácie a prihlásil sa na tento kurz. Medzičasom absolvoval aj tréning Šanca, ktorý mu priblížil situáciu na trhu práce, pomohol mu pripraviť si všetky materiály potrebné na svoje predstavenie sa vo vytypovanej spoločnosti, ako napr. životopis, sprievodný list, certifikát z PC kurzu a mal možnosť vyskúšať si aj samotný pohovor. Rozposlal niekoľko životopisov so sprievodnými listami. Najskôr mu prišlo niekoľko zamietavých odpovedí, no niektoré zo spoločností si aspoň ponechali jeho osobné údaje v ich personálnej databáze. Do skončenia pracovného pomeru sa mu nepodarilo zamestnať. Po pár týždňoch od registrácie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny sa mu naskytlo zopár dočasných prác. Tieto sa spočiatku zdráhal prijať, pretože sa mu zdali byť neperspektívne, ale poradca mu vysvetlil aj nezanedbateľný psychologický efekt, ktorý mu môže aj dočasné zamestnanie dať. Človek nestráca pracovné návyky, má pocit užitočnosti, určité finančné prílepenie, udržiava kontakty s ľuďmi - kolegami, a popritom si stále hľadá vhodné zamestnanie.

Po troch mesiacoch sa mu ozval personalista z jednej zo spoločností, ktorá si ho ponechala vo svojej databáze. Boli nútení obnoviť výberové konanie na pozíciu skladníka. Miesto potrebovali obsadiť v čo najkratšom čase, preto poprosili pána Štefana, aby prišiel na pohovor už

Iveta Malachovská
moderátorka

Les milujem pre pokoj, farbu a vôňu. Veľmi často utekám z rušného mesta do okolia Bratislavy, ktoré mi umožňuje načerpať energiu, prečistiť si hlavu, porozmýšľať nad problémami.

Najradšej som v lese s mojou dcérou Kikou a manželom Martinom. Jeden z najobľúbenejších lesov na Slovensku, aké máme, je na Podbanskom, kde tradične trávime leto a kde naozaj skoro každý deň nájdem dubáky.

nasledujúci deň. Pán Štefan ich na pohovore presvedčil, že je vhodným kandidátom a motivovaným pre túto prácu. Dohodli sa na pracovných a platových podmienkach, ako aj termíne nástupu. Po nástupe si zvykal na každodenné dochádzanie do okresného mesta. Keď sa bližšie spoznal so svojimi novými kolegami a zistil, že oni do práce dochádzajú zo susednej dedinky spolu autom, dohodol sa s nimi na spoločnom odvoze. Pán Štefan teraz pracuje v novej práci, ktorú si našiel aj vďaka starostlivosti poskytnutej v projekte Outplacement.

Hana Golská
a **Barbora Kekeňáková**
Koordínátorky projektu
Outplacement pre Lesy SR

Lesy ukrývajú obrovský energetický potenciál

Medzinárodný seminár o využití lesnej štiepky v Gabčíkove

Slovenská republika s podielom 1,6 percenta výrazne zaostáva za vyspelými krajinami Európy vo využívaní biomasy na energetické účely. Štátny podnik Lesy SR má pripravený program efektívneho spracovávanía a dodávok biomasy a prvé pozitívne výsledky využitia energetickej lesnej štiepky na Slovensku i v zahraničí. Tieto a mnohé ďalšie zaujímavé informácie boli prezentované na odbornom medzinárodnom seminári, ktorý sa pod názvom Lesná štiepka – progresívny energetický zdroj uskutočnil 6. októbra 2004 v Gabčíkove.

Seminár bol zameraný na spôsoby a možnosti využitia lesnej štiepky v krátkodobom a strednodobom horizonte. Bol skvelou príležitosťou pre výmenu skúseností s využitím štiepky na energetické účely. Vysoký počet účastníkov seminára (približne 220) je dôkazom, že predstavitelia samosprávy sú si vedomí šance, aká sa im ponúka. Vysoké ceny fosílnych palív (uhlie, zemný plyn) núti prevádzkovateľov teplární hľadať lacnejšie a efektívnejšie riešenia.

V priebehu dopoludnia odzneli tieto referáty:

1. Regionálne energetické programy š.p. Lesy SR Banská Bystrica

(Ing. Karol Vinš, gen. riad. Lesov SR)

2. Využitie energetickej štiepky pri vykurovaní mesta Tata v Maďarsku

(Dipl. Ing. Treuer Sebestyén, riaditeľ mestskej teplárne, Tata, MR)

3. Skúsenosti so spaľovaním energetickej drevnej štiepky v SES Tlmače

(Ing. Tibor Lengyel, SES, a.s. Tlmače)

4. Vykurovanie bytových jednotiek na sídlisku Tlmače Lipník

(Ing. Robert Rajčan, Ing. Miroslav Bielik, SES Real Tlmače)

5. Využitie drevnej štiepky pre účely vykurovania mesta Nová Dubnica

(Ing. Jozef Šimo, riaditeľ Termonova Nová Dubnica)

6. Prezentácia regionálnej surovinevej základne a budúcich regionálnych programov

(Ing. Ladislav Varga, CSc., riaditeľ OZ Palárikovo, Lesy SR, š.p.)

7. Možnosti využitia energetickej štiepky v meste Komárno

(Ing. Milan Oravec, LVÚ Zvolen)

8. Cesty a možnosti získania finančných prostriedkov zo štruktú-

rálnych fondov na regionálne projekty

(Ing. Zsolt Lukáč, štátny tajomník MVRR SR)

Po prezentáciách mala nasledovať tlačová konferencia, tá sa však zmenila na spontánne diskusné fórum. Prítomní predstavitelia štátneho podniku Lesy SR a starostovia obcí si vymieňali skúsenosti a názory, ktoré mali čosi spoločné: záujem o energetické zužitkovanie štiepky. Vedenie podniku ústami generálneho riaditeľa Ing. Karola Vinša vyjadrilo optimistické očakávania. Štiepka má šancu stať sa „čiernym koňom“ slovenského teplárenského priemyslu.

V popoludňajších hodinách sa uskutočnila prezentácia štiepkovačov MORBARK, BRUKS, GRIZZLY a ukážka energetických porastov vrbí a topoľa v teréne Lesnej správy Gabčíkovo – lokalita Kráľova lúka.

Peter Gogola

Páliť drewnú štiepku sa oplatí!

Komentár

Titulok tohto článku cituje Ing. Tibora Novosada zo spoločnosti SES Real Timače, ktorá vykuruje už viac ako tri roky 500 bytov na sídlisku Lipník v Timačoch práve vďaka spaľovaniu lesnej štiepky. Unisono sa na tejto vete zhodli všetci prednášajúci na seminári v Gabčíkove. I tí, ktorí sa ešte len pripravujú na využívanie lesnej štiepky na energetické účely. Ako napríklad firma Termonova, ktorá bude spaľovaním lesnej štiepky vykurovať byty so 16 000 obyvateľmi v Novej Dubnici. Riaditeľ Termonovy Ing. Jozef Šimo predpokladá, že na budúci rok bude potrebovať viac ako 20 000 ton štiepky. Teda také isté množstvo, aké Lesy SR vďaka nadšencom na odštepnom závode v Leviciach vyprodukovali v roku 2003. No už v budúcom roku garantujú Lesy SR ústami generálneho riaditeľa Ing. Karola Vinša objemy dodávok energetickej štiepky na úrovni 90 000 ton, v roku 2006 budú schopné dodávať regionálnym odberateľom až 140 000 ton. Strediská výroby štiepky plánujú Lesy SR vybudovať vo viacerých regiónoch Slovenska tak, aby boli so svojou produkciou blízko budúcich odberateľov, ktorí zrekonštruujú svoje teplárenské zariadenia.

Pritom spaľovanie lesnej štiepky sa oplatí nielen z ekonomického hľadiska. Isteže, aj to je veľmi dôležité, veď náklady na výrobu 1 GJ energie predstavujú pri spaľovaní štiepky 130 Sk, hnedého uhlia 170 Sk a zemného plynu až 300 Sk! Okrem toho je možné speňažiť predajom oxid uhličitý, ktorý vzniká pri spaľovaní štiepky. Problémom dnes už nie sú ani kotle, prispôsobené spaľovaniu štiepky tak, aby netrpel ich výkon a účinnosť. Spaľovanie štiepky má však ďalšie progresívne dopady. Vytvára napríklad priestor pre efektívne využitie ľadom ležiacej pôdy na Slovensku, ktorej je podľa odhadov 500 až 600 tisíc hektárov, na pestovanie energetických porastov z rýchlorastúcich drevín, ktoré budú určené na výrobu štiepky. Rozšírenie spaľovania štiepky by ďalej znamenalo vytvorenie nových pracovných príležitostí, čisté porasty bez drewného odpadu, no a v neposlednom rade priblíženie sa európskemu štandardu využitia obnoviteľných zdrojov energie v energetickej bilancii Slovenska. Veď v súčasnosti predstavuje tento podiel na celkovej výrobe energie u nás iba 1,6 %, pričom v Rakúsku je to 12%, vo Švédsku 18% a vo Fínsku dokonca 26%. Máme teda čo doháňať. A je dobré, že aj na tom, akým spôsobom môžeme Európu dohnať, sa účastníci gabčíkovského semináru zhodli. Stačí upriamiť pozornosť verejnosti na lesnú štiepku ako vskutku progresívny zdroj energie.

Jozef Marko

Otvorenie novej zvernice

V obvode OZ Kriváň sa vo štvrtok 7. októbra otvorila po rekonštrukcii generačná zvernica Trnavy. Zvernica bude slúžiť na chov a produkciu geneticky kvalitnej jelenej zveri z oblasti Poľany za účelom zazverovania a „občerstvovania krvi“ predovšetkým v revíroch Lesov SR. Doteraz sa z oblasti Poľany odchytilo takmer 300 kusov jelenej zveri a generačná zvernica výrazne uľahčí náročnú prácu pri odchyte živej zveri vo voľnej prírode. V budúcnosti sa uvažuje aj s predajom kvalitnej jelenej zveri pre ďalšie revíry na Slovensku i v zahraničí. V neposlednom rade zvernica posluží aj k výskumom biológie, genetiky a potravinovej ekológie jelenej zveri v spolupráci s Lesníckym výskumným ústavom vo Zvolene. Areál zvernice po rekonštrukcii má rozlohu 23,44 ha a je rozdelený na tri samostatné sekcie. Plánovaný stav je 30 jedincov. Potrvá 2 až 3 roky, kým sa podarí naplniť tieto počty a dosiahnuť plánovanú štruktúru.

Ing. Marcel Lehocký

Kvalitný genofond poľovnej zveri na Slovensku je výsledkom dlhoročnej, cieľavedomej a vysoko kvalifikovanej práce. Pre potreby chovu geneticky kvalitnej zveri, jej odchyt za účelom zazverovania a „občerstvovania krvi“ v revíroch Lesov SR i exportu slúžia zvernice. Najstaršia zvernica na Slovensku sa nachádza v blízkosti Rimavskej Soboty, v lokalite Teplý vrch.

Najstaršia zvernica na Slovensku

História

Lokalita bola osídlená už v praveku, v bronzovej a halštatskej dobe. Z raného stredoveku je doložené staroslovanské osídlenie. V stredoveku tu bol postavený hrad Blh. Nie je známy rok jeho vzniku, podľa archeológov však patrí k najstarším na Slovensku. V roku 1323 ho prestavali v gotickom slohu a v roku 1483 ho rozšírili o opevnené predhradie. Významnú úlohu zohral ako pohraničný strážny hrad najmä v čase tureckého ohrozenia.

Majitelia

Vlastníkom zvernice bol šľachtický rod Koháryovcov, ktorý však v roku 1826 vymrel po meči (posledným mužským potomkom rodu bol František Jozef Koháry). Zvernica sa potom stala majetkom šľachtického rodu Coburgovcov, z ktorého pochádzal aj posledný nešťatný vlastník - bulharský cár Ferdinand Coburg, známy poľovník a cestovateľ, milovník prírody a znalec prírodných vied. Coburgovci vystavali v areáli zvernice malé šľachtické sídlo a pomenovali ho po svojej dcére Lujze. V tom čase bola obora obohaná dva metre vysokým kamenným múrom. Dnes je ohradená plotom z drôteného pletiva. Plot meria asi 20 km.

Chov zveri

Zvernica Teplý vrch (Meleghegy) je preukázateľne najstaršia zvernica na Slovensku. Historické záznamy dokumentujú jej založenie v roku 1666, kedy tu bola vypustená nemecká, marmarošská a altajská jelenia zver.

Zvernica Čierna obora alebo Diviacia záhrada pod zrúcaninami hradu Blh bola postavená na chov diviacej zveri, od roku 1830 sa v nej chovala aj danielia zver, od roku 1910 i biela jelenia zver, ktorá sa pôvodne chovala v zvernici na Teplom vrchu. Zvernica Červená obora na Teplom vrchu pri Vyšnom Blhu, založená v roku 1666, bola v roku 1870 prestavaná na chov jelenej zveri. Zazverovali sa z nej jelšavsko -

muránske revíry. V roku 1938 bola zrušená. V miestach Čiernej a Červenej obory bola v rokoch 1966 až 1968 zriadená zvernica Teplý vrch (928 ha) na chov danieliej a srnčej zveri. V roku 1975 bolo preplotením odčlenených 123, 50 ha na chov muflonovej zveri.

Na genofonde danieliej zveri, chovanej vo zvernici, sa podieľa čiastočne pôvodná danielia zver. V roku 1870 bola vo zvernici vypustených 33 kusov danieliej zveri z maďarského Pusztavacsu. Neskôr boli do obory privezené jedince z Malých Karpát a z niektorých českých zverníc. V rokoch 1978 a 1979 bola dovezených 27 kusov danieliej zveri z maďarskej zvernice Gyulai.

Prírodné podmienky

Zvernica Teplý vrch sa nachádza na juhovýchodnom výbežku úpätia Slovenského Rudohoria. Má pahorkatinný charakter s nadmorskými výškami od 317 až do 531 m. Po klimatickej stránke leží v mierne teplej až teplej klimatickej oblasti s priemernou ročnou teplotou 10,9°C a dĺžkou vegetačného obdobia 230 dní. Priemerné ročné zrážky sú 500 - 600 mm, snehová prikrývka je 20 - 25 cm, trvá v priemere 60 dní. Celková rozloha zvernice je 956, 50 ha., z toho 123,50 ha pre mufloniu a 833 ha pre danieliu zver.

Z hľadiska výmery skupín lesných typov je možné konštatovať členenie na FQ (Fageto - Quercetum, t.j. bukové duby) 93%, QF (Querceto - Fagetum, t.j. dubové bučiny) 6% a TAC (Tilieto - Aceretum, t.j. lipové javoriny) 1%. Dominantné zastúpenie v zvernici majú listnaté dreviny, najväčší podiel má dub (34,6%), potom dub cér (17,2%) a hrab (14,9%). Ostatné listnaté dreviny predstavujú cca 2%. Najviac zastúpenou ihličnatou drevinou je borovica (2,9%), potom smrek (0,9%) a smrekovec (0,1%).

Jednotlivé porasty sa vyznačujú pestrou a bohatou škálou teplomilných spoločenstiev, či už bylinného alebo drevinového charakteru, aký vyžadáva prežúvavá zver. V zvernici sa nachádzajú tri vodné plochy s celkovou rozlohou 3,31 ha. Jazierko pri chate Lujza je zarybňované štukami a kaprami.

Súčasnosť

Plánovaný kmeňový stav je 250 ks danieliej zveri, 50 ks muflonovej zveri a 40 ks srnčej zveri. Skutočný stav je u danieliej zveri zhruba na úrovni plánovaného stavu (272 ks), muflonovej zveri je viac než dvojnásobok (136 ks) a srnčej zveri je 9 kusov.

Oplotenie zvernice je pravidelne kontrolované a opravované, na sklonku leta bol k pletivu pripnutý ďalší, 1 m široký pás pletiva, ktorý bol zakopaný do hĺbky na 40 cm proti podhrabaniu. V poslednom čase boli uskutočnené opravy krmelcov, poľovných posedov a oplotkov poličok. Podľa slov zverostrážcu Petra Janša „...neustále je čo robiť, stále niečo opravujeme a zdokonaľujeme. Momentálne staviame pri jazierku pod chatou Lujza altánok.“

Ďakujem pani riaditeľke OZ Rimavská Sobota Ing. Beate Juríčkovej, zverostrážcovi Petrovi Janšovi a vedúcemu odboru poľovníctva na GR Ing. Petrovi Kuricovi za poskytnutie archívnych materiálov.

Spracoval Peter Gogola

Názov	Zvernica Teplý vrch
Rozloha	956,5 ha
Vlastník	Lesy SR, š.p., O.Z. Rimavská Sobota
Zverostrážca	Peter Janšo
Chovaná zver	Daniel, muflón, srnec
Plánované stavy	250/50/40

26° *Campionato del Mondo dei Boscaioli*

1.

13. až 20. septembra 2004 sa v talianskom Valli di Lanzo konali 26. majstrovstvá sveta v práci s motorovou pilou. Tak ako po minulé roky ani tieto sa nezaobišli bez účasti tímu Slovenskej republiky.

Ministerstvo pôdohospodárstva SR v spolupráci s Lesy SR, š. p. Banská Bystrica zorganizovalo a zabezpečilo výber, tréning a samotnú účasť na tomto celosvetovom podujatí. Medzi tridsiatimi zúčastnenými krajinami nechýbalo USA, Južná Afrika, Belgicko, Španielsko ale ani najbližší organizátor 27. majstrovstiev sveta – Estónsko.

Všetky súťažné disciplíny boli situované do veľmi atraktívnych lokalít hlbokých dolín Álp na taliansko – francúzskej hranici. Prekrásna príroda, zachovalé kamenné stavby, pastiersky spôsob života predurčovali úzku spojitosť miestnych obyvateľov s prírodou a prácou v lese, čo sa jednoznačne prejavilo na množstve divákov a fanúšikov pri každej súťažnej disciplíne. Väčšie nároky na organizátorov najmä pri zabezpečovaní dopravy na jednotlivé disciplíny v neuveriteľne úzkych a kľukatých uličkách mestečiek situovaných v úzkych údoliach, sa vrátili v podobe prezentácie tejto atraktívnej časti Talianska prostredníctvom zúčastnených tímov do celého sveta.

Slovenskú republiku zastupoval tím zložený z troch pretekárov, vedúceho tímu a technického vedúceho. Spôsob cesto-

vania bol navrhnutý a uskutočnený mikrobusom. Dĺžka trasy okolo 1.300km. Celý priebeh súťaže bol ovplyvnený už prvou disciplínou – ťažba dreva, ktorá sa neskončila v plánovanom čase a po celodennom čakaní boli dva tímy Slovensko a Fínsko presunuté na nasledujúci deň. Nervozita z dlhého čakania sa s najväčšou pravdepodobnosťou podpísala pod celkový bodový zisk za túto rozhodujúcu disciplínu. V ďalšej súťaži našim, ale podľa dosahovaných výsledkov aj niektorým ostatným pretekárom narobila veľké problémy disciplína odvetovanie. Obtiažnosť tejto divácky veľmi atraktívnej disciplíny nespočívala len v spôsobe rozmiestnenia umelých vetiev, hlavným dôvodom slabších výsledkov bol enormný rozdiel v tvrdosti kmeňa (smrek) a tvrdosti umelých vetiev (suchý jaseň). Uvedomenie a prekonanie tohto problému bolo nakoniec príčinou prekvapivého celkového víťazstva pre ruského pretekára Iliju Svetsova a zároveň veľkým sklamaním pre skupinu pretekárov, ktorí sa pred poslednou disciplínou už videli na stupni víťazov.

Problematika prípravy, financovania, účasti na majstrovstvách sveta, sponzoringu, zabezpečenia rozhodcovského zboru, jeho vybavenia meraciami pomôckami, ostáva napriek snahe zriadiť novú celosvetovú organizáciu IALC (International association for Logging Championships) naďalej nedoriešená. Pre malé krajiny hoci s vyvinutým lesníctvom a aj dlhou tradíciou v súťažení, sa súčasné podmienky stávajú neúnosnými a profesionalita niektorých zúčastnených pretekárov sa nedá porovnávať s podmienkami, za ktorých sme sa majstrovstiev sveta zúčastňovali v minulosti. Nezodpovedanou otázkou a zároveň výzvou ostáva snaha o vytvorenie národnej organizácie, ktorá by zastrešovala organizovanie podobných súťaží v rámci Slovenska a zároveň by bola vhodným partnerom pre IALC v tom zmysle, aby aj úroveň prípravy, vybavenia, sponzoringu a pod. bolo porovnateľná s ostatnými zúčastnenými krajinami.

Prehľad o umiestnení našich pretekárov v porovnaní na svetovú špičku je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Absolútnym víťazom sa stal Ilija Svetsov. Za zmienku stojí prvé miesto pretekára z ČR Jiřího Kostrunka, ktorý sa stal v disciplíne kombinovaný rez majstrom sveta. Celkové umiestnenie tímu SR bolo podmienené spomenutou bodovou stratou v disciplíne ťažba dreva a objektívne musíme skonštatovať že 23. miesto z 30 hodnotených krajín je hlboko pod naše možnosti.

Budúce majstrovstvá sveta v práci s motorovou pilou sa budú konať o dva roky v Estónsku, kde pri záverečnom ceremoniáli boli všetky krajiny pozvané. Optimisticky veríme, že situácia sa v tejto oblasti zmení a to aj z pohľadu iniciovania vzniku novej národnej organizácie komplexne zastrešujúcej celú problematiku šampionátov pre drevorubačov.

Ing. Ján Švančara

1. Miesto prvej disciplíny - ťažba dreva (nadmorská výška 1.864m)
2. Školenie rozhodcovského zboru v hale Ala di Stura
- 3.,4. Zahájenie šampionátu - sprievod zúčastnených krajín ulicami Valli di Lanzo
5. Slávnostné vyhlásenie víťazov

2.

3.

4.

5.

Pretekár	Najlepší				
	pretekár	Peter Brinda	Mikuláš Kolaj	Mário Mudrák	Najhorší pretekár
Ťažba dreva	1	19	79	87	90
Presný rez	659	641	522	367	115
Presný rez	1	58	60	56	90
Výmena reťaze	240	180	177	188	0
Kombinovaný rez	1	61	82	28	90
Kombinovaný rez	124	89	64	104	0
Kombinovaný rez	1	68	54	51	90
Kombinovaný rez	192	145	158	159	0
Odvetovanie	1	63	64	84	90
Odvetovanie	448	320	314	182	0
Výsledky spolu	1	53	71	80	90
Výsledky spolu	1602	1375	1235	1000	444

L'UDIA A LESY

O grófskom raporte, sovietskej rude a maškrtnom medved'ovi

Lesník by mal mať pri sebe vždy ostrý nožik

Romain Rolland opisuje relatívny rozdiel medzi mladostou a starobou veľmi pôsobivo: „Keď sa mladík pozrie na starca, má pocit, že ich životy rozdeľujú veky.

Starec však vie, aká je pravda - všetko to bolo iba včera...“. Azda aj kvôli tomuto generačnému klamu sa nám niekedy zdá, že história je vec zaprášených kníh a veľmi si nepripúšťame, že jej nositelia žijú medzi nami. Pripadá vám napríklad samozrejme, že náš kolega, človek plný života, videl na vlastné oči smutne slávnú berlínsku olympiádu, či to, že jeho lesnícke začiatky sú spojené s grófskymi majetkami? Priznám sa, mne veľmi nie. Napriek tomu je to tak.

Stretnutie s Ing. Gabrielom Šimkovičom, lesníkom, ktorý celý produktívny život venoval praxi je osviežujúce. Prijemný spoločník, ktorého roky akosi obchádzajú, udivuje výnimočnou bystrosťou. Udalosti, mená i dátumy vyberá z priečinkov pamäti bez najmenšieho zaváhania, je jedno či sa v rozhovore dotýkame súčasnosti, alebo sa vraciame do dávno uplynulých desaťročí. A je sa kam vracať, veď svetlo sveta Gabriel Šimkovič uzrel už dosť dávno. Bolo to v roku 1919 v rumunskom Arade....

Prečo práve tam, pán inžinier ?

Otec bol učiteľom a do sedmohradského mesta Arad – Macea ho zaviala služba. Počas tamojšieho pobytu súkromne učil aj dve dcéry grófa Karolyho, budúceho maďarského ministerského predsedu. Gróf otca spoznal nielen ako miestneho učiteľa, ale aj ako tajomníka Spolku štátnych učiteľov Uhorska v Budapešti. O všetkom však viem len zo spomínania, lebo na Slovensko sme sa vrátili, keď som mal tri roky.

Prejdime sa vašim životom, najmä tým profesionálnym...

Mladosť som prežil v Lipovanoch pri Lučenci, gymnaziálne časy v Banskej Štiavnici, štúdium na Lesníckej fakulte som začal v roku 1938 na Vysokej škole zemiedelskej v Brne a dokončil som ho v roku 1943 na Slovenskej technike v Bratislave. Mojou prvou pracovnou zastávkou bol 6000 hektárový lesný majetok grófa Zichyho pri Divine. Ako lesný správca som mal k dispozícii jedenásť lesníkov. Pri nástupe v júli 1943 mi gróf hovorí – brička s koňmi je drahá, dám vám jedného koňa, alebo bicykel, vyberte si. Vybral som si koňa. Tamojší lesníci boli zle platení a chodili biedne oblečení, lebo gróf bol dosť skúpy. Povedal som mu, že lesníci musia mať služobný odev a plat podľa vyhlášky. Pomohlo to. Objednali sme balik látky a dali sme ušiť riadne uniformy. Keď nemal gróf v nedeľu čo robiť nariadil raport horárov. Bola to v podstate fraška. Lesníci sa zhromaždili a gróf spustil na prvého: „Horňan, hány nyul van a Hájban ?!“ (Hor-

ňan, koľko zajacov máš v Háji ?!). Horňan sa postavil do pozornosti, zasalutoval a odrapotal: „Tridsaťdva, veľkomožný pán gróf, ponížene hlásim!“. Gróf ho potľapkal po pleci a povedal: „Dobre synu“. A bolo po raporte. Keď gróf odišiel, spytujem sa ho, či má tých zajacov naozaj tak dobre spočítaných. „Ale, kdeže, pán inžinier, ale viete si predstaviť, čo by so mnou urobil, ak by som to tak nezahlásil...!?!“. Vydržal som tam len rok, lebo neporiadok na majetku bol napriek mojej snahe obrovský. Veď vlastne až ja som tam zaviedol prvotnú evidenciu. Vyznačil som ťažbu, tak ako sa má, no keď gróf videl, aké drevo ide z lesa zle nedobre do mňa: „Nepotrebujem palivo, ale guľatinu“ a nariadil rúbať nevyznačené stromy. Bol vtedy veľký dopyt po podvaloch a tak sa rúbalo nie podľa mňa, ale podľa Petra Maxona, ktorý postavil zvolenskú Bučinu a mal na vyťažené drevo predkupné právo. Raz som mal na sklade pripravených 300 kubíkov banského dreva, no gróf predal hneď 600 kubíkov. Na moje upozornenie, že ich máme len 300 mi hovorí: „Pokiaľ ja mám pílu a sekeru, dovedty mám aj banské drevo...!“ Pohár trpezlivosti pretiekol, keď raz predal do Švajčiarska 300 kubíkov duba, no „zabudol“ vyplatiť ľudí, a to práve pred Vianocami. Tí chceli vrhnúť do jeho divínskeho kaštiela, mal som čo robiť, aby som zohnal od Maxona peniaze a zaplatil ľuďom, čo im patrilo. Ostať tam som však už po tom všetkom nedokázal...

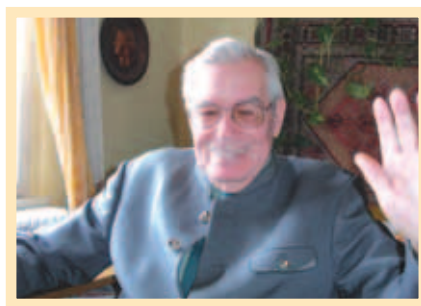
Kam ste išli ?

Nedaleko, do Cinobane – Kata-rínskej Huty k firme Ján Kossuch, skláraň,

účastinná spoločnosť, ktorá mala aj lesný majetok. Dostal som tu síce štyri krát väčší plat, no s drevom bol tiež problém, hoci presne opačný ako u grófa Zichyho. Sklárne totiž potrebovali veľa paliva, a tak sa tu všetko štiepalo na palivo, aj kvalitná buková guľatina. Zaujímavý bol spôsob, akým vraj tunajší les kedysi kúpila majiteľka sklárni pani Kožuchová. „Aký veľký je ten les, čo mi núkate“, pýtala sa. „Dve tisíc hektárov, veľkomožná pani“, hovoril predávajúci. „To si ja veru neviem predstaviť...“. Porozkladali preto po obvode lesného majetku suché drevo, zapálili ho a milostivú vyniesli na nosidlách na Striebornú, odkiaľ bol na ohnivé hranice dobrý výhľad. To ju presvedčilo. Problémy s prvotnou evidenciou boli podobné ako v Divine. Povožníci zväzali rovnané drevo k fabrike, poprehadzovali ho cez plot a kôl s číslom rovnane odovzdali skladníkovi do evidencie k výplate. Tí „šikovnejší“ niekedy spálili drevo v lese a doniesli len kolík.... Po potlačení povstania sme na majetku skrývali stovky partizánov pod vedením štábného kapitána Dubského. Francúzskym partizánom s veliteľom George de Lanurienom sme zemľanky vložili aj doskami. Pomohli sme aj jednému nemeckému zbehovi, mäsiarovi zo Štrasburgu, ktorý už mal bojových hrôz dosť. Najviac si vtedy všetci cenili civil, ktorí potrebovali vymeniť za uniformy.

A čo bolo po vojne ?

Na tom istom majetku som bol vymenovaný Okresným národným výborom Lučenci do funkcie vnúteného správcu. Všetkých zamestnancov sklárni som však

nechal na svojich miestach a ponechal som im aj pôvodné platy. Ja som okrem mzdy dostával aj sypaný deputát...

...aký, prosím ?

Sypaný. Znamenalo to, že nemusím obrábať pole, ale mám nárok na hotové produkty. Doviezli mi ich a ja som len ukázal, kde ich majú zložiť či nasypať. A nebolo to málo – 60 q sena, 30 q slamy, 30 q zemiakov a 16 q obilia.

Vnútené správy však boli po čase zrušené...

Áno, v roku 1949. Vtedy som bol vymenovaný za riaditeľa lesného závodu vo Vyšných Ružbachoch. Ten závod mal len jednu chybu – ešte neexistoval! Dostal som menovací dekrét s tým, že závod treba vybudovať. Naložil som manželku, dcérku, kravu, prasnicu a celú domácnosť na dva nákladné autá šlo sa. Budovy určené v Ružbachoch pre lesy nám predchytlo poverenie zdravotníctva a tak som hľadal na okolí čosi vhodné. Napokon sme sa nasťahovali do železničnej výhrevni v Spišskej Belej. Spočiatku sme z tadiaľto spravovali len 360 ha kmeňových štátnych lesov, ktoré boli v Červenom Kláštore. Každý týždeň však pribúdali konfiškované súkromné lesy a urbáriáty. Keď sme dosiahli približne 30 000 ha odčlenil sa od nás závod v Podolinci. Neskôr, po likvidácii Manipulačného závodu v Kežmarku sme sa presťahovali do jeho budovy. Ako riaditeľ závodu som mal služobnú motorku na ktorej som chodieval do Košíc na porady. Tu sa stanovovali nemalé úlohy, napríklad v roku 1951 mal podnik založiť 20 ha lesných škôlok. Ostatné závody sa o to veľmi nehlásili, a tak sme ich u nás založili v tom roku 15 ha. Podobne to bolo aj so zberom semena – každý rok sme nazbierali niekoľko vagónov šišiek smreka, smrekovca a borovice, ale aj semena lípy a javora. S konfiškovanými majetkami sme prevzali aj lesníkov, ktorí boli veľmi ochotní, lebo si štátnu službu vážili. Keď som jednému dával platový dekrét, pozrel sa naň a prekvapene hovorí: „To na rok?“ „Nie“ odvetil som. „Na pol?“ „Nie.“ Nechceli veriť, že je to ich mesačný plat.

V urbáriátoch sa im o takom ani nesnívalo.

Ako reagovali majitelia lesov pri preberaní ich majetku štátom ?

Pokojne, ba neraz nás aj pohostili. Žartom sme im vtedy povedali – akú urobíte hostinu, keď vám budeme majetok raz vracat...? Väčšinou sa toho však nedožili. V tom čase ma preložili za hlavného inžiniera na ťažbový podnik do Košíc. Chodieval som vtedy aj na porady na poverenie do Bratislavy, kde som spoznal Vojtecha Antala, budúceho podnikového riaditeľa v Bystrici. Neraz som v Bratislave zastupoval záujmy aj ostatných ťažbových podnikov. Od 1. apríla 1952 sa vytvorili Vojenské lesy, ktoré prevzali majetok Lesného závodu Kežmarok a ja som mal na výber, či ostať v štátnych lesoch alebo odísť k vojenským. Rozhodol som sa pre Vojenské lesy a majetky. Prvou úlohou bolo vysťahovať z vojenského obvodu obyvateľov obcí Blažov, Ruskinovce a Ľubické Kúpele a niekoľkých menších osád. Vojaci ľudí vysťahovali, no keď sa skončili strelby, vrátili sa títo späť. Až keď im strhli strechu kostola, pochopili, že odpor je márný... Vo vojenských lesoch som dostal hodnosť kapitána a neskôr aj majora. Polítruk na našom podniku si od viacerých zamestnancov požičiaval peniaze a „zabudol“ ich vracat. Medzi inými aj mne. Keď som ho žiadal o vrátenie, začal ma udávať na Generálnom riaditeľstve v Prahe. Bolo z toho vyšetrovanie a ja som mal byť z politických dôvodov preložený na iný podnik do Čiech. Prijal by som akúkoľvek funkciu, no na Slovensku. Generál Ružička mi však povedal: „No, jó, pro buržoazní nacionalisti my na Slovensku místo nemáme!“. Požiadal som preto o uvoľnenie do civilu. Od augusta 1955 sa mi podarilo nastúpiť k štátnym lesoch na závod v Modrom Kameni za hlavného pestovateľa. Od 1. januára 1956 došlo k reorganizácii štátnych lesov, keď sa zlučovali ťažbové a pestovné závody, pretože toto rozdelenie sa neosvedčilo. Prekvapilo ma, keď predtým, v decembri 1955, prišli za mnou na Modrý Kameň hneď dvaja podnikoví riaditelia z Banskej Bystrice – odstupujúci František Bella a novovymenovaný Vojtech

Antal. Doniesli mi menovací dekrét za riaditeľa lesného závodu Červená Skala. História sa zopakovala – závod bolo treba najprv vybudovať! Keď tam za mnou prišla moja manželka, pýta sa – a kdeže je to mesto...? „Aké mesto?“ „No mesto, veď tu stojí rýchlik...!“. Na závode som získal aj neoficiálny titul – riaditeľ ľudových riaditeľov. Bolo to preto, že medzi zamestnancami bolo šesť ľudových riaditeľov, ktorých na pôvodných miestach vymenili kvalifikovaní ľudia. Závod sme viedli v podstate traja – hlavný inžinier, dodávkar a ja. Vybuďovali sme tam vtedy desiatky kilometrov nových zväznic. Vylepšili sme odvoz dreva použitím vleku a podperných kôz. Asi najkrušnejšie časy som zažil, keď sme spracovávali 500 000 kubikových vetrovú kalamitu. V roku 1964 pracovalo v ťažbovej činnosti až 1300 robotníkov, pre ktorých vyvárať dvanásť závodných kuchýň. Dodnes som na to hrdý, že po tej obrovskej katastrofe nedošlo ku kôrovkovej kalamite. Na Červenej Skale som ostal bezmála trinásť rokov...

Prečo nie natrvalo ?

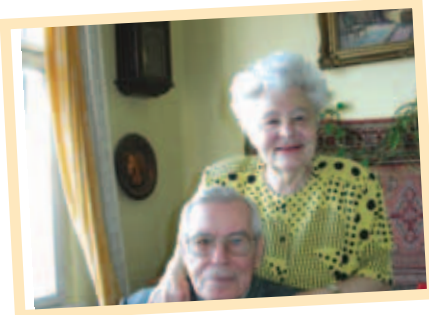
V tom čase aj tri roky na Červenej Skale bolo veľa! Často sa ma aj spýtovali za aký trest ma tam preložili. Mne sa tam však veľmi páčilo, a to najmä pre krásny kraj, dobrú poľovačku i rybačku. Bol som vždy šťastný, keď som mohol vystúpiť na Kráľovu Hoľu či zájsť do krásnej doliny Martalúžky. Veľa z toho, čo som tam prežil, spomínam aj v knihe „Ej, hory, hory čierne, neraz som ja prešiel cez ne“, ktorú som pred časom vydal vlastným nákladom. Možno by som tam bol ostal aj dlhšie, no doplatil som na svoju otvorenosť. Neplnil sa vtedy nábor do bány a na aktíve v Bystrici som prehlásil, že ani my v lesoch nemáme dostatok pracovníkov. A dodal som, že ak by sa modernizovali zastarané železnice a teplárne ušetrilo by sa 20 % uhlia, a teda aj ľudí v baniach. A argumentoval som aj uhlím, ktoré sa v lokomotivách zbytočne spálilo pri dovážaní železnej rudy z Ruska, ktorá obsahovala až 80 % hlušiny. Reakcia prišla čoskoro. Na krajskej konferencii som bol vykričaný, že máme ešte aj takých riaditeľov, ktorí sú proti Sovietskemu Zväzu.

Onedlho som bol prepustený z práce a vypovedaný z okresu. Pomohla mi však stará známosť s novým podnikovým riaditeľom Antalom, ktorý si nezabudol, že sme s plnením plánu nikdy nemali na Červenej Skale problémy. Hoci som bol bez roboty, plat mi stále išiel, ba na čas ma „ukryli“ aj na práve uvoľnenú stoličku hlavného inžiniera na podniku v Bystrici. Bolo to však neudržateľné a napokon ma ustanovili za riaditeľa závodu v Kriváni, kde som pôsobil od roku 1967 až po odchod do dôchodku v roku 1980. Ťažili sme ročne okolo 120 tisíc kubíkov a mimoriadne veľké boli aj pestovateľské úlohy, pretože v hornom toku Rimavy, Rimavice a Iplľa bolo treba v rámci „pé-ce-večiek“ zalesniť 8000 ha nelesných pôd. Vybudovali sme desiatky kilometrov ciest a zväžnic, z ktorých som väčšinu sám aj trasoval. Myslím, že som ani na Kriváni svojou prácou nikdy hanbu neurobil...

Pán inžinier, iste sledujete aj súčasné lesnícke dianie, čo naň poviete?

Viete, vždy som bol praktik a hoci som bol väčšinou v radiaciach funkciách, svoj lesnícky život som prežil doslova v lese. Mnoho vecí dokážeme, ak sa nebojíme, ovplyvníť, ešte viac je takých, ktoré neovplyvníme. Zažil som v lesoch veľmi veľa zmien a svoju skúsenosť zašifrujem do dvoch rád. Prvá je pre lesníka: Vždy nos so sebou ostrý nôž a keď

ideš cez prerezávku a vidíš dvojáka, zreď ho. To je tvoja robota. Druhá rada je pre tých, čo sú hore: Posilňujte vždy vonkajšiu prevádzku, tá to potrebuje predovšetkým. A ešte jedna rada pre všetkých – stále sa treba vzdelávať. Všade, kde som bol som organizoval školenia, súťaže, jednoducho učil som seba i druhých. Aj dnes som takejto filozofii verný. Hoci som dlhoročný poľovník, rybár, včelár a dopisovateľ rôznych periodík, vždy cítim, že ak chcem

toto všetko robiť dobre, musím stále veľa čítať, pozorovať a poznávať. A možno práve preto roky, ktoré mi prešumeli nad hlavou veľmi ani nevnímam. A teším sa na tie budúce, ak mi budú dopriate...

Keď spomínate včelárne, ako je to s tým medvedom, známym už aj z novín, ktorý vám v Lovinobani v poslednom čase na med tak rád chodíva...?

Už nechodíva! Skúšal som sprvu kadečo, no nepomáhalo nič. Tak som si ho vyčkal. Prišiel nocou opäť na isto. Vypálil som mu ponad hlavu a od vtedy je pokoj. Ba, ktovie, či aj dáky brok nechtyl...

A aby sme čitateľom dopovedali aj tú olympiádu, ako ste sa tam dostali?

Mal som vtedy sedemnaásť a do Berlína ma pozval mamin bratranec. Nemci vtedy využili olympiádu na propagáciu svojej technickej vyspelosti. Olympijská dedina i štadióny boli veľmi moderné. Pamätám si aj na veľký umelý kopec, na ktorý vysadili staré stromy. A tiež na grécko - rímsky zápas Čechoslováka s Turkom. Hoci som aj ja veľmi povzbudzoval, náš borec prehral. Lepšie to bolo na kruhoch, kde Hudec získal zlatú medailu. Berlín bol vtedy plný ľudí, ktorí každú chvíľu skandovali Hitlerovi. Toho som vari zo trikrát aj zahliadol...

Nášmu rozhovoru v domčeku na tichej ulici v Lučenci pokojne načúvala aj pani Valéria. Nasledovala svojho manžela všade, kde ho lesnícky život zaviedol. Tešila sa z jeho úspechov, zmierňovala trpkosť zažitých príkorí. Vo svojom rušnom živote si možno Gabriel Šimkovič ani nemal veľmi kedy uvedomiť hodnotu opory, ktorou mu vždy bola.

„Bolo mi ťažko, on vždy len po tých horách...“, vzdychne si pani Valéria.

„Nechával vás často samu?“ spytujem sa.

„Nie často, stále !!“

Napriek výčitke sa pohoda z útulnej izby zariadenej pekným staromódnym nábytkom nevytratila. Naopak, cítil som ju ešte dlho potom, ako som sa s týmito milými ľuďmi rozlúčil.

Ján Mičovský

PRO SILVA na návšteve v Rakúsku

pracovné a kolegiálne kontakty vedúceho predstaviteľa hnutia **prof. Ing. M. Sanigu, DrSc.** umožnili pripraviť 3-dňovú študijnú cestu slovenských lesníkov do Rakúska za účelom osvojovania si progresívnych metód obhospodarovania lesov na príklade lesohospodárskej činnosti rakúskych kolegov. Program a organizáciu študijnej cesty zabezpečovala partnerská PRO SILVA AUSTRIA, ktorá z väčšej časti na seba prevzala aj financovanie nákladov spojených s akciou. Táto organizácia má práve v Rakúsku širokú členskú základňu a odborné zázemie, ktoré je zárukou, že myšlienky PRO SILVA sú uplatňované plošne v celom neštátnom ale i štátnom sektore. Limit účastníkov bol stanovený na 34, pričom Lesy SR, š.p. reprezentovala

Po niekoľkých veľmi vydarených ročníkoch Lesníckych dní PRO SILVA, organizovaných s cieľom predstaviť lesníckej verejnosti objekty LESOV SR, š.p., kde sa hospodári podľa zásad prírody blízkeho obhospodarovania lesa, sa aktivity PRO SILVA obrátili i smerom k zahraničiu. Tesne

skupina 22 pracovníkov, vedená výrobnotechnickým riaditeľom **Ing. Štefánikom**, z TU Zvolen sa zúčastnil **prof. Saniga** so svojimi 3 asistentmi a z ostatných, prevažne nešťátnych subjektov 8 pracovníkov.

Sprievodcami odbornej časti boli vedúci predstavitelia PRO SILVA AUSTRIA, predovšetkým jej predseda **dr. Josef Spörk**, ktorý zabezpečoval odborný výklad počas prvých dvoch dní. Ťažiskom celého programu bola prezentácia lesníckej činnosti Lesného podniku Rádu maltézskych rytierov, ktorý už 30 rokov vedie práve dr. Spörk, popredný rakúsky vedecký pracovník a pedagóg v oblasti pestovania lesa a zároveň dlhoročný praktický odborný lesný hospodár. Základná stratégia pre celú obhospodarovanosť výmeru 3550 ha lesa je už dlhšie obdobie postavená na udržiavaní trvalého lesa s ťažbou jednotlivých stromov. Netrvá na striktnom predpísanom obnovnom zastúpení drevín a drevinové zloženie nie je plánované z pohľadu súčasných odbytových preferencií, ale les je ponechaný na prirodzený vývoj, kde sa jednotlivé stromy presadzujú v ďalšom vývoji s minimálnymi, ale pritom efektívnymi zásahmi lesného hospodára. Pestovateľské opatrenia sú z pohľadu nákladov nižšie ako na Slovensku a ich skladba je prevažne orientovaná na ochranu nárastov a kultúr proti zveri, prestrihávkou a ochranu lesa. Umelá obnova je vykonávaná v minimálnom rozsahu, rovnako s našimi praktikami je neporovnateľne nižší rozsah a intenzita prerezávok a uhadzovania haluziny. Ťažiskovými opatreniami je podpora prirodzenej obnovy pôvodných drevín, predovšetkým jedle a buka.

Pestovanie lesa je tesne spojené s ťažbou. Ročne ťažia priemerne 16 000 m³ drevnej hmoty, prevažne výberom jednotlivých stromov. Ťažbové zásahy pritom usmerňujú ďalší vývoj podružného porastu, pomáhajú vývoju prirodzenej obnovy a podporujú rast zaostávajúcich jedincov. Do ťažby idú vždy stromy vyznačené jednotlivo, pričom kritériami ich výberu je aktuálna situácia na trhu, zhodnotenie prírastku, stabilita porastu a podpora kvalitatívnej produkcie. Ťažia sa rubne zrelé stromy s vystupňovaným hodnotovým prírastkom. V poraste sú ponechané jedince s predpokladom ďalšieho rastu a zvýšenia kvalitatívnej hodnoty, pričom sa im vytvárajú

podmienky pre ďalší vývoj odclonením ich korún a odstraňovaním konkurujúcich jedincov. Základným predpokladom pre ťažbu jednotlivých stromov je dobré sprístupnenie porastov s hustotou cestnej siete až 50 bm/ha, šetrné približovanie s využitím sortimentačnej metódy, sieť približovacích liniek a odvetvovanie v poraste, čím dokážu minimalizovať poškodenie zostávajúceho porastu. Ťažbou rubne zrelých stromov jednotlivým výberom dlhodobo dosahujú vyššie speňaženie drevnej hmoty ako je to pri plošných ruboch (holorubne alebo podrastovo), pretože dávajú možnosť všetkým kvalitným jedincom dosiahnuť optimálne dimenzie.

Ukážky smrekových prebierok a bukového hospodárstva boli témou exkurzie v lesníckom revíri Maria Landegg. V porovnaní so slovenskými praktikami bol prezentovaný veľmi silný zásah v smrekovom poraste (90m³/ha) vykonaný pásovým harvesterom v svaovitom lánovkovom teréne. Cieľom výchovy je vystupňovať prírastok na suchých stanovištiach pri maximálnom odclonení korún a zároveň efektívne nasadiť harvesterovú technológiu. Bukové hospodárstvo sa rozvíja odklonom od veľkoplošných zásahov a praktizovaním jednotlivého výberu s cieľom zlepšenia svetlostných pomerov v poraste a podporou prirodzenej obnovy. Týmto postupom dokážu zintenzívniť svetlostný prírastok na najkvalitnejších stromoch a zabezpečiť veľmi vysoký podiel guľatinových sortimentov.

Zúročením poznatkov z prírody blízkeho obhospodarovania lesa sa stala

exkurzia na súkromnej pile dr. Shirvaniho vo Fels am Wagram, dlhodobého člena predstavenstva PRO SILVA AUSTRIA, ktorý svoje poznatky z jemnejších foriem hospodárenia dal do súladu s prevádzkou píly na spracovanie najcennejších sortimentov dreva. Celým svojim vystúpením a praktickými ukázkami sa snažil všetkých prítomných presvedčiť, akú cenu majú stromy, keď sa im dostane náležitej starostlivosti a pozornosti. Lesníci môžu výrazne ekonomicky zefektívniť svoju činnosť za predpokladu, že si osvoja, ktoré jedince majú z porastu vyberať a ktoré majú ponechať a podporovať.

Terénne ukážky PRO SILVA v rakúskych lesoch rovnako ako i vysoko odborný výklad a zdôvodnenie ich významu z úst špičkových rakúskych odborníkov boli veľmi presvedčivé a pravdepodobne nikoho z prítomných nenechali na pochybách, že je to cesta, ktorá čaká i na nás a na ktorú sa oplatí nastúpiť.

Prínos prezentovaných progresívnych, ale zároveň prírode blízkych metód obhospodarovania lesa sa výrazne prejavuje v nasledovných oblastiach:

- Ekologizácia lesníckej činnosti, pozitívnejšie vnímanie činnosti lesníkov laickou verejnosťou
- Minimalizácia nákladov na lesopostovateľskú činnosť
- Racionalizácia činnosti lesného hospodára, zvýšenie výsledného efektu jeho odbornej práce
- Stabilita produkcie, zníženie rizika náhodných ťažieb a výskytu kalamit
- Zlepšenie kvalitatívnej produkcie, zvýšenie speňaženia vyrobených sortimentov z jednotlivo vychovávaných cieľových stromov

Na základe uvedeného je žiadúce, aby sa myšlienky PRO SILVA začali razantnejšie uplatňovať i v našej lesopostovateľskej činnosti. Preto je potrebné, aby sa rozvíjali nielen prostredníctvom už založenej siete demonštračných objektov PRO SILVA, ale i v bežnej lesnej prevádzke. Účastníci študijnej cesty boli preto

vybratí z radov tých odborných pracovníkov, ktorí už majú určité skúsenosti s prírodou blízkymi metódami obhospodarovania lesa a je predpoklad, že ich budú z titulu ich pracovného zaradenia podporovať a ďalej rozvíjať na nimi riadených organizačných jednotkách.

Text: Ing. Rudolf Bruchánik, PhD.

Foto: Ing. Ján Štefánik

Smrteľná pracovná úrazovosť v lesoch na východnom Slovensku za posledných 30 rokov

Autor analýzy pracoval od roku 1974 ako inšpektor štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou práce v lesnom hospodárstve (teraz inšpektor práce), ako zamestnanec Inšpektorátu bezpečnosti práce Košice, od roku 1977 IBP Prešov, teraz Inšpektorátu práce Prešov. Za roky svojej praxe evidoval všetky smrteľné úrazy v lesnom hospodárstve na východnom Slovensku. Redakcia Lesníka pokladá za dôležité publikovať túto analýzu ako zdroj informácií a zároveň ako varovanie pred nebalosťou, nedôslednosťou a alkoholom na pracovisku.

V období od 1.1.1974 do 31.12.2003, čiže za posledných 30 rokov prišlo o život v lesnom hospodárstve na východnom Slovensku celkom 158 osôb. Na mysli mám stále len pracovné úrazy. V uvedenom počte sú zahrnuté úrazy zamestnancov Štátnych lesov, Vojenských lesov, Urbariátov, Lesných pozemkových spoločenstiev a živnostníkov pracujúcich vo vyššie uvedených organizáciách na základe zmlúv. (počet živnostníkov, ktorí prišli o život od roku 1994 do konca roku 2003 je 14).

Vzhľadom na to, že nie všetky úrazy sa stali v ťažbovej činnosti, uvádzam prehľad úrazov podľa činností pri ktorých vznikli :

činnosť – počet

ťažba a manipulácia dreva – 72 ● dopravné nehody – 24 ● sústreďovanie dreva traktormi – 14 ● odvoz dreva nákladnými autami – 11 ● sústreďovanie dreva koňmi – 6 ● záchranná akcia Horskej služby (pád vrtníka) – 5 ● pozdĺžne rezanie dreva na kotúčových pilách – 2 ● organizovaný výkon poľovníctva – 2 ● odvoz zeminy nákladným autom (pri cúvaní) – 1 ● viazanie bremena k autožeriavu – zásah el. prúdom – 1 ● rozoberanie striešky snehovej jamy (prítlačenie) – 1 ● nakladanie dreva čelným nakladačom na vagón – 1 ● výbuch delostreleckého granátu pod založeným ohniskom – 1 ● zosuv zeminy na pieskovisku 1 ● zvoz sena koňmi (pád z voza) – 1 ● kopnutie koňom v maštali – 1 ● rozoberanie panelového ohradenia (prítlačenie panelom) – 1 ● zastrelenie piliča počas práce doposiaľ neznámou osobou –

1 ● montáž prevodovky do nákl. auta zdvíhacím zariadením – 1 ● pestovná činnosť (náhodné pády stromov po daždi) – 2 ● sústreďovanie dreva lanovkou – 1 ● búranie komína po zhorenej chate z rebrika – 1 ● kondičná príprava člena Horskej služby (pád pri výstupe po ľadopáde) – 1 ● pri hasení požiaru (spálení ohňom) – 6
Spolu: – 158

Prehľad o počtoch smrteľných pracovných úrazov v jednotlivých rokoch sledovaného obdobia

1974 – 8	1984 – 8	1994 – 6
1975 – 8	1985 – 3	1995 – 2
1976 – 4	1986 – 6	1996 – 5
1977 – 6	1987 – 5	1997 – 1
1978 – 6	1988 – 4	1998 – 4
1979 – 9	1989 – 10	1999 – 3
1980 – 6	1990 – 9	2000 – 10
1981 – 3	1991 – 5	2001 – 5
1982 – 9	1992 – 3	2002 – 1
1983 – 6	1993 – 0	2003 – 3

Ako je vidieť z prehľadu, najsmutnejšími boli roky 1989 a 2000, kedy bolo zaregistrovaných po 10 smrteľných pracovných úrazov. Potešujúcim bol iba rok 1993, kedy sme nezaregistrovali žiadny smrteľný pracovný úraz.

Zdroje úrazov :

Ako je zrejme už z pohľadu na prehľad úrazov podľa činností, najčastejšími zdrojmi sú : bremená v ťažbe, manipulácii, sústreďovaní a odvoze dreva, dopravné prostriedky pri dopravných nehodách.

Príčiny úrazov :

Príčina: – Počet SPÚ
používanie nebezpečných postupov zo strany postihnutých – 114 ● bežné pracovné riziko – 22 ● nepoužívanie pridelených ochranných prílieb – 5 ● ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami – 5 ● nesprávna organizácia práce – 3 ● neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce – 3 ● ohrozenie inou osobou – 3 ● nepriaznivý stav zdroja úrazu (skrytá závada) – 1 ● chýbajúce ochranné zariadenia (kotúčová píla) – 1 ● nezistená príčina – 1
Spolu: – 158

Komentár k príčinám úrazov :

Úrazy pri ťažbe dreva vznikli vo väčšine prípadov ako dôsledok porušenia technologických postupov spiľovania jednotlivých stromov :

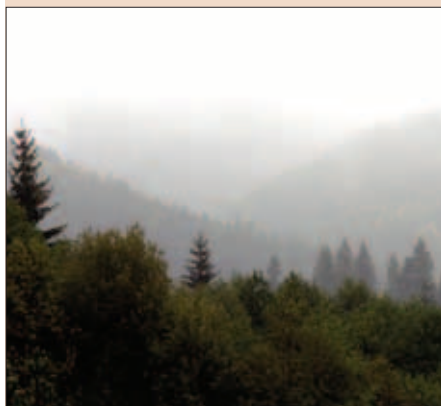
- vodorovné rezy zárezov boli hlbšie ako povolená jedna tretina priemeru stromov (často až hlbšie ako polovica priemeru)
- nedodržiavanie výšky zárezov (výška = hĺbke , cca 45 o uhol šikmého rezu)
- nedodržiavanie výšky hlavných rezov (v hornej polovici výšky zárezu)
- neponechávané nedorezy, resp. prerezané hlbokým vodorovným rezom

Rozbor príčin SPÚ , ktoré sa stali v ťažbe dreva poukazuje na to, že je potrebné zmeniť postup vykonávania zárezu tak, aby sa vykonal najprv šikmý rez zárezu v predpísanom uhle a potom vodorovný. Týmto sa zvýši pravdepodobnosť, že obidva rezy (šikmý a vodorovný) vytvorí žiadaný klin zárezu a nebudú sa vyskytovať prípady, že predpísaný nedorez bude prerezávaný už pri vykonaní prvého vodorovného rezu zárezu. Nedorez a jeho tvar vlastne určujú smer a rýchlosť pádu stromu. Je predpoklad, že vykonanie zárezu uvedeným spôsobom zabráni rozštípaniu kmeňov. Pri nedodržaní technologického postupu spiľovania stromu je jeho pád už neusmeriteľný a pilič nestačí ustúpiť od pňa do bezpečnej vzdialenosti. Tak dochádza k úrazu.

Druhou skupinou príčin smrteľných úrazov v ťažbe dreva je odstraňovanie zavesených stromov. Bolo ich za 30 rokov celkom 21. Vo všetkých prípadoch boli závesy odstraňované zakázanými spôsobmi :

- spiľovanie ďalšieho, resp. ďalších stromov smerom na záves za účelom jeho zrazenia na zem
- podrezávanie stromov o ktoré sa závesy opierali

Iróniou pri týchto 21 SPÚ je, že v porastoch sa nachádzal buď traktor, alebo kone, ale v žiadnom prípade pilič nepožiadaval svojho spolupracovníka, aby mu záves stiahol lanom - reťazou. Radšej použije nebezpečný spôsob, ako by požiadaval o pomoc, hoci je to jeho povinnosťou. „Rekord“ kraja : 5 stromov „ navešaných

na jeden „, a následne podrezanie toho, na ktorom bolo zavesených 5.

Ďalšou príčinou SPÚ v ťažbe a manipulácii dreva je nesprávne zaujatie polohy piliča - na strane v smere pruženia a na svahu pod kmeňom, potom nepoužívanie pridelených ochranných prilieb, ale aj alkohol .

Pri dopravných nehodách boli príčiny úrazov v nedaní prednosti v jazde a vstup zamestnancov do jazdnej dráhy iného vozidla.

V sústreďovaní dreva traktormi boli príčiny úrazov v pohybe závozníkov v ohrozenom priestore a nezvládnutie riadenia traktorov pod vplyvom alkoholu. V sústreďovaní dreva koňmi opäť pohyb kočišov v tesnej blízkosti sústreďovaných kmeňov a v oblúku z vonkajšej strany.

V odvoze dreva boli príčiny úrazov v pohybe závozníkov v ohrozenom priestore medzi vozidlom a skládkou dreva.

Do skupiny príčin úrazov (používanie nebezpečných postupov) sú zahrnuté aj úrazy pod vplyvom alkoholu v celkovom počte za sledované obdobie : 21, v rozmedzí 0,61 - 3,27 0/00.

- 3,27 0/00 alkoholu v krvi mal pilič, 3,09 obsluhovateľ kotúčovej pily, 2,65 kočiš režijného záprahu, 2,32 vodič traktora, 2,16 pilič (bez komentára)

Bežné pracovné riziko :

22 SPÚ bolo klasifikovaných štatistickou značkou č. 12, ako bežné pracovné riziko pri dodržaní všetkých pravidiel bezpečnosti práce. Išlo hlavne o náhodné prevrátenia stromov s plytkou koreňovou sústavou po predchádzajúcom nepriaznivom počasi (podmočenie), náhodný pád vetiev z korún stromov pri prechode porastom, náhodné zakopnutia o prekážky v poraste, pošmyknutie na zamrznutom alebo mokrom teréne.

Je zaujímavým poznatkom, že smrteľné úrazy na východe vznikli pri bežných činnostiach. Pri spracovaní kalamít som vlastne nezaregistroval smrteľný úraz. Asi preto, že pri spracovaní kalamít je na pracovisku stály technický dozor a pracovníci majú väčší strach pred vznikom úrazu.

Nedá mi, aby som sa nepozastavil pri kvalifikácii postihnutých, hlavne pri úrazoch v ťažbe, manipulácii, sústreďovaní a odvoze dreva. Až na jedného (brigádnik na jeden deň) mali všetci predpísanú kvalifikáciu, t.j. vlastnili kvalifikačné preukazy oprávňujúce ich obsluhovať motorové pily, traktory, nakladacie zariadenia, lanovky. Pravidelne absolvovali predpísané periodické školenia končiace overením vedomostí, pravidelne každoročne boli školení svojim zamestnávateľom, pravidelne

boli kontrolovaní svojimi priamymi nadriadenými a aj napriek tomu porušili predpisy bezpečnosti práce a utrpeli smrteľné zranenia. Javí sa mi, že všetci sa hnali za zárobkom, alebo sa cítili už rutinérmi, ktorým sa nič nemôže stať.

Čo sa týka živnostníkov pracujúcich na základe zmlúv, všetci boli držiteľmi oprávnení (kvalifikačných preukazov) pre obsluhu či už motorových pil, alebo traktorov.

Kto má kontrolovať dodržiavanie predpisov BOZP u živnostníkov? Samozrejme oprávnenie majú Inšpektoriáty práce v zmysle Zákona č. 95/2000 Z. z. v platnom znení. Previerky sú vykonávané, žiaľ z kapacitných dôvodov nedokážeme obsiahnuť všetkých živnostníkov.

Živnostník a právny subjekt (štátne lesy, urbáriaty, atď.) uzatvárajú zmluvy podľa Obchodného zákonníka pre výkon určitých prác. V zmluvách okrem iného je dohodnuté, že živnostník bude dodržiavať predpisy BOZP platné pre lesné hospodárstvo a používať predpísané osobné ochranné pracovné prostriedky. V závere zmlúv je uvedené, že ak niektorá zo zmluvných strán nedodržiava dohodnuté podmienky, od zmluvy odstúpi, resp. zmluvu ruší.

Ak teraz nadviažem tento problém v súvislosti so Zákonom o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci č. 367/2001 Z.z. / Zákon č. 330/1996 Z.z. v platnom znení /, § 8a, ods. 6, kde je stanovené „povinnosť zamestnávateľa starať sa o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sa vzťahuje na všetky osoby, ktoré sú s jeho vedomím v jeho priestoroch“, tak z toho vyplýva, že organizácia s ktorou má živnostník uzatvorenú zmluvu odstúpi od zmluvy, ak živnostník nedodržiava predpisy BOZP a nepoužíva predpísané osobné ochranné pracovné prostriedky. Je to môj názor, žiadny podobný prípad v mojej praxi na súde riešený nebol - hovorím za východoslovenský kraj v oblasti BOZP v lesnom hospodárstve.

Nepriaznivá je aj situácia v chorbách z povolania. Do roku 1990 bol priemerný počet chorôb z povolania 20 za rok.

Choroba z povolania (vazoneuróza) je choroba prstov a rúk z titulu vibrácie motorových pil a chladu. Proti chorobe sa môžeme len brániť. Proti chladu rukavicami (existujú aj antivibračné, ale tie sú neúčinné, navyiac sú tvrdé). Vibráciu pil znižujú antivibračné rukoväte a gumové tlmiče vibrácie .

Vibráciu motorových pil zvyšuje používanie opotrebovaných náhonových koliesok reťazí, resp. prstencov na nich a používanie poškodených gumových

tlmičov vibrácie, ale aj nesprávne ostrenie reťazí. Piliči nepoužívajú pri ostrení predpísané mierky, čím nemajú zaručené rovnaké uhly ostrenia na každom zube. Taktiež zbrusovanie obmedzovacích pätiček zubov bez mierky spôsobuje, že na každom zube sa vytvára iná hrúbka triesky. Zle naoštrná reťaz podstatne zvyšuje vibráciu pily, čo bolo dokázané hygienickými meraniami.

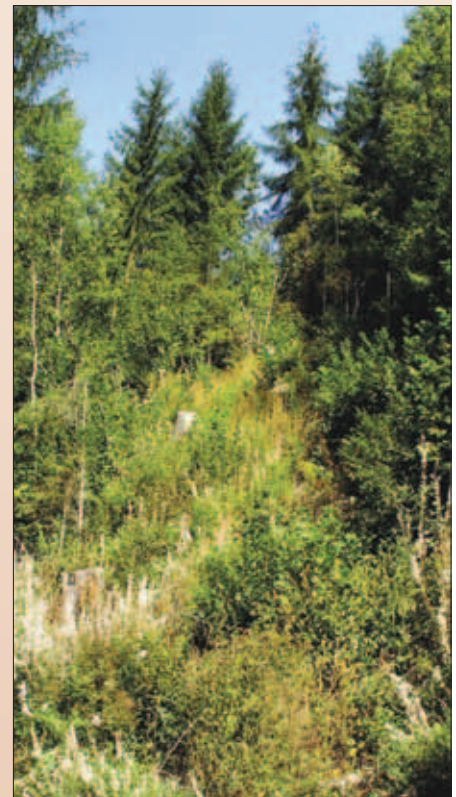
Choroba z povolania vyraďuje piliča dočasne, alebo natrvalo z pracovného procesu pre stratu citu v prstoch. Sú známe prípady, keď sa pilič už nemôže sám ani najesť. Pre zamestnávateľa je podstatná aj náhrada škôd (rozdiel medzi invalidným dôchodkom a priemerným zárobkom dosahovaným pred zistením choroby z povolania).

Miera zavinenia? Porušovanie návodov na obsluhu a údržbu motorových pil od výrobcov piličmi, ale aj nedostatočná kontrola technického stavu pil nadriadenými pracovníkmi. Podľa ustanovení vyhlášky SÚBP č. 43/1985 Zb. je potrebné vykonávať kontroly technického stavu motorových pil po 20 . dňoch prevádzky pil.

A čo živnostníci? Vyhláška je pre nich tiež platná. Kontroly si musia zabezpečiť sami. Platí pre nich samozrejme aj spomínaný zákon o BOZP.

Ing. Ondrej GERENDA

(pokračovanie v Lesníku č.11)

MÉDIÁ O NÁS

NA RADE SÚ LESY
(Komentár)

www.eTrend.sk 20.09.2004

Rozdelený lesný podnik bude pre drevospracujúci priemysel ľahkým kúskom

Po Slovenských elektrárnach sa prioritnou témou slovenských politikov v hospodárskej oblasti stávajú štátne Lesy SR. Štyri vládne politické strany sa už začali dohadovať o budúcnosti lesov. Až s ich požehnaním by sa mala vláda definitívne rozhodnúť, či v polovici októbra posväti materiál, ktorým by sa Lesy SR stali v budúcnosti silnou a prosperujúcou spoločnosťou. Nielen vplyvnou, tou už je dnes.

Manažérom blízky maďarskej koalícii, ktorí pripravovali reformu, chcú vyhlásiť nedôveru najmä odborní reprezentanti SDKÚ. Aj preto, že práve najvplyvnejšia koalíčná politická strana v tomto spore svojimi názormi zatiaľ reprezentuje najmä záujmy spracovateľov dreva.

Záujmy producentov a spracovateľov dreva sú pritom v prudkom rozpore už roky. Kým súčasný manažment lesov sa snaží obchod skoncentrovať a dostať pod plnú kontrolu, zástupcovia slovenských drevárskych fabriek chcú pochopiteľne opak. Ulahodilo by im úplné rozdelenie štátnych lesov na šesť nezávislých, vzájomne si konkurujúcich lesných podnikov. Vytvorili by si tak väčší priestor na obchodnú hru s jednotlivými podnikmi, ktorá by dokázala tlačiť ceny dreva nadol. Ani súčasný stav, v ktorom majú formálne právomoci riaditeľa závodov, ktorí sú však vymenovaní riaditeľom z Banskej Bystrice, im nemôže vyhovovať.

Pri rozhodovaní, aký postup teda v lesoch zvolíť, by mali politici myslieť na to, že štátu by sa podstatne ťažšie kontrolovalo šesť podnikov ako jeden. Od lesov rozdelených na množstvo subjektov s množstvom šéfov a sekretariátov by bolo ťažké očakávať vyššiu efektívnosť a prehladnosť.

Lobistom stojacim blízko politických strán však nelogická kombinácia nemusí byť cudzia. Naopak, môžu dúfať, že ak moc nad lesmi prejde do regiónov, cez politické sekretariáty budú mať

možnosť obsadzovať viacej vysokých pozícií v rednúcom zozname štátnych podnikov či neskôr v stopercentných štátnych akciových spoločnostiach.

Blížiaci sa reorganizácia lesov vzbudzuje nervozitu

najmä u menších slovenských spracovateľov dreva. Tí vedia, že ak vláda rozhodne o reorganizácii, čoskoro sa začnú podpisovať meškajúce strednodobé a dlhodobé kontrakty s drevospracujúcimi podnikmi. Firmy na ne už čakajú viac ako dva roky. Napriek kvantu lesov, ktoré možno vidieť z auta prechádzajúc Slovensko, je pre veľké drevárske spoločnosti v skutočnosti dreva nedostatok. A tak kto dostane dlhodobý kontrakt, ten má oveľa väčšiu šancu prežiť.

Navyše odpoveď na otázku, komu dať výhodné kontrakty, je pre Lesy SR jednoduchá. Veľkým, ktorí zaručia napríklad aj pravidelné platby za surovinu. V čase, keď sa na Slovensko chystajú ďalšie veľké a efektívne drevárske firmy, sa preto obavám menších nemožno čudovať. Ich strach o budúcnosť môže tlmíť snáď len fakt, že ak nebudú Lesy SR veľkou lesníckou spoločnosťou, ktorá im vie byť svojim objemom dodávok a logistikou primeraným partnerom, ďalší 'veľkí' neprídu.

Dnešné politické zápasy o Lesy SR preto nie sú len o budúcnosti slovenských štátnych lesov a terajšieho drevospracujúceho priemyslu. Je to aj súboj o zväzok kľúčov k novým drevárskym investíciám.

**LESY SR S CERTIFIKÁTOM
O HOSPODÁRENÍ LESOV TRVALO
UDRŽATEĽNÝM SPÔSOBOM
STV2 18:30 30.09.2004**

Štátny podnik Lesy Slovenskej republiky a individuálni vlastníci lesov v okresoch Banská Bystrica, Brezno a Zvolen, ktorí sa zúčastnili na certifikácii získali osvedčenie, že obhospodarujú lesy trvalo udržateľným spôsobom.

Úspešná realizácia pilotného projektu umožňuje Združeniu certifikácie Lesov Slovenska predložiť národný certifikačný systém už v októbri tohto roka na schválenie rade riaditeľov programov pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných systémov. V praxi to znamená hodnotenie nezávislou stranou, či hospodárenie v lesoch zodpovedá ekologickým, ekonomickým a sociálnym štandardom.

OBEC STARÉ HORY ATAKUJÚ OD LETA MEDVEDE, ĽUDIA MAJÚ STRACH

Staré Hory 11. októbra (TASR) - Už od leta dva medvede atakujú Staré Hory a jej osady roztrúsené v dolinách Veľkej Fatry a Starohorských vrchov. Jeden z macov schádza z Veľkej Fatry, druhý zo Starohorských vrchov. Prvého dokonca videli potulovať sa aj popri miestnej základnej škole.

Pracovník starohorskej Výskumnej stanice Ústavu ekológie lesa SAV Miroslav Saniga pre TASR uviedol, že v Starých Horách nemožno vylúčiť kolíziu medzi ich obyvateľmi a medvedmi. Rozhodnúť o osude starohorských medvedov by mali podľa neho Ministerstvo životného prostredia SR, podnik Lesy SR a Štátna ochrana prírody čo najskôr. "Medvedov je na Slovensku viac ako je únosné ale neznamená to, že by sme ich mali všetky vystrieľať. Ak však začnú chodiť do dediny nie som proti tomu, aby tie jedince odchytili alebo zastrelili," dodal Saniga.

Starosta Ján Kováč potvrdil obavy obyvateľov z medvedov. V dedine už poškodili všetkých sedem včelínov. Pravidelne chodia nielen do záhrad, v ktorých dokmáslali veľa stromov, ale túlajú sa i po uliciach. Ľudia do lesa už takmer ani nechodia.

"Obecný úrad požiadal v júli rezort životného prostredia, aby zabezpečil ochranu ľudí pred medvedmi. Podľa našich informácií ministerstvo už dávnejšie udelilo pre Lesy SR, Odštepny závod Slovenská Ľupča výnimku na odstrel v poľovnom revíri Polianka. Nevie o tom, že ho už poľovníci zastrelili. Dúfam že tak urobia skôr, ako sa tu stane nešťastie," povedal Kováč.

Riaditeľ závodu v Slovenskej Ľupči Vladimír Masica však dnes pre TASR uviedol, že medveďa v spomínanom revíri v sobotu ulovili. Nie však toho zo Starých Hôr, ale „návštevniaka“ neďalekej Tureckej. Ten totiž prišiel strelcovi prvý na mušku, starohorský ako keby cítil nebezpečenstvo a v posledných dňoch sa neukazoval.

"Dospeli, no najmä deti zo Starých Hôr musia byť preto naďalej v strehu. Medvede do dediny láka ovocie v záhradách, alebo cez ňu prechádzajú pri premiestňovaní sa medzi stanovišťami vo svojom rajóne. Ak sa však zvieru dlhobejšie zdržiava v blízkosti dediny alebo chodí do nej, jeho správanie vybočuje z normálu. Niekomu sa môže zdať neškodným, na určitý podnet však môže zareagovať neadekvátne," zdôraznil Saniga.

Certifikácia lesov na vzostupe

Lesy SR pracujú s dvoma najrozšírenejšími systémami certifikácie lesov na svete

Lesy SR, š.p. ako žiadateľ a individuálni vlastníci lesov regiónu s rozlohou 81 tisíc hektárov v okresoch Banská Bystrica, Brezno a Zvolen, ktorí sa zúčastnili na certifikácii, získali osvedčenie od akreditovaného certifikačného orgánu **Perfect Quality Mark** o tom, že obhospodarujú lesy trvalo udržateľným spôsobom v súlade s kritériami Slovenského systému certifikácie lesov. Úspešná realizácia tohto pilotného projektu umožní **Združeniu certifikácie lesov Slovenska (ZCLS)** predložiť národný certifikačný systém už v októbri tohto roka na schválenie Rade riaditeľov PEFC, Programu pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných systémov.

„PEFC je najrozšírenejším systémom certifikácie lesov na svete a organizácia, v ktorej je 27 štátov štyroch svetadielov s rozlohou lesov presahujúcou 1,3 mld. hektárov, čo predstavuje 39 percent z celosvetovej výmery lesa. Združenie certifikácie lesov Slovenska bolo prijaté za riadneho člena PEFC pred dvoma rokmi, dnes stojíme na prahu získania národného certifikačného systému, ktorý nám umožní uplatňovať v riadení kritériá a postupy, smerujúce k trvalo udržateľnému hospodáreniu v lesoch na Slovensku, ktorého súčasťou je napríklad aj zamedzenie nelegálnych ťažieb,“ hovorí predseda ZCLS **Ing. František Štulajter, CSc.**

Certifikácia v praxi je vlastne hodnotením nezávislou treťou stranou toho, či hospodárenie v lesoch zodpovedá ekologickým, ekonomickým a sociálnym štandardom. Zároveň je veľmi dôležitým nástrojom na podporu princípov trvalo udržateľného hospodárenia (TUH) v lesoch v trhovej ekonomike. Samotný proces certifikácie PEFC sa pritom opiera o 6 kritérií

a 27 kvantitatívnych indikátorov TUH. „Široká akceptovateľnosť certifikačného systému PEFC je daná vznikom národných certifikačných systémov, ktoré na jednej strane zabezpečujú plnenie celosvetových kritérií a indikátorov trvalo udržateľného hospo-

dárenia, na strane druhej v plnej miere zohľadňujú stav obhospodarovania lesov v danej krajine,“ dodáva F. Štulajter.

Združenie certifikácie lesov Slovenska išlo vo svojej práci ďalej, keď spracovalo aj technický dokument, ktorý obsahuje postup a spôsoby overovania spracovateľského reťazca dreva. Cieľom tejto snahy je preukázať, že spracovateľ drevnej suroviny má vytvorené také podmienky na príjem suroviny, jej spracovanie a expedíciu, ktoré zákazníkovi garantujú, že obdrží výrobky, pri ktorých je možné sledovať ich pôvod z lesov, certifikovaných podľa systémov uznaných Radou PEFC v Luxemburgu. V združení očakávali, že práve komora spracovateľov dreva prevezme gesciu nad rozbehnutím systému certifikácie spotrebiteľského reťazca, jej členovia však ešte v minulom roku bez bližšieho vysvetlenia oznámili, že svoje aktivity v ZCLS pozastavujú...

Nie je bez zaujímavosti, že po systéme PEFC je druhým najrozšírenejším certifikátom na svete systém FSC - Združenie ekologického lesníctva, ktorý vznikol v severnej Amerike a neskôr sa rozšíril aj v Európe. Lesy SR, š.p. už vlastní certifikát FSC pre územie, na ktorom hospodári odštepný závod Prešov, certifikácia podľa systému FSC prebieha v súčasnosti na území odštepných závodov v Trenčíne a v Považskej Bystrici.

Jozef Marko

Záujem zahraničných investorov

Potenciálny partner Bukózy Vranov – kanadská firma TEMBEC

Na pozvanie US Steel Košice pricestovali na Slovensko vrcholní predstavitelia kanadskej firmy Tembec, ktorá má záujem o spoluprácu s akciovou spoločnosťou Bukóza z Vranova nad Topľou. Členovia tejto delegácie rokovali aj s predstaviteľmi š.p. Lesy SR. Pracovné stretnutie sa uskutočnilo vo štvrtok **7. októbra v Zámutove**. Na rokovaní sa za kanadskú stranu zúčastnili viceprezident **Marcus J. Moeltner**, viceprezident **Jean Marie Hay** a výkonný riaditeľ **S. V. Sharda**, slovenskú stranu zastupoval obchodný riaditeľ Lesov SR **Ing. Németh**, riaditeľ pre vnútornú správu **Ing. Glončák**, riaditeľ OZ Vranov **Ing. Strmeň** a prednosta Krajského lesného úradu **Ing. Kulan**. Kanadskí hostia si so záujmom vypočuli prezentáciu Ing. Németha o trhovej situácii v sortimente listnatej vlákna. Ich záujem smeroval hlavne k informáciám o potenciálnych zdrojoch drevnej suroviny na východnom Slovensku.

- go -

Z albumu lesníka

Historické fotografie poskytol p. Dušan DÁVID z OZ Žarnovica

Drevorubači z polesia Kľak 1964

Približovanie dreva
konským poťahom na kolesne

Vagónovanie dreva
gránikom na lesnej železnici

Lesná železnica
kopírujúca verejnú cestu

Približovanie dreva
pásovým traktorom

Zvážanie dreva konským povozom

Manipulácia dreva dvojmužnou MP
na ES Brod

Ručné skladanie kmeňov
na ES Brod

Výlov rýb z rybníka
na Revištskom Podzámčí - 60.roky

Práce pri výstavbe lesnej železnice
30. roky 20-teho storočia.

Vyhliadka na partizánskej
chate Škurátka- 60 roky

Pre deti (nielen) lesníkov

1. Hádanka.

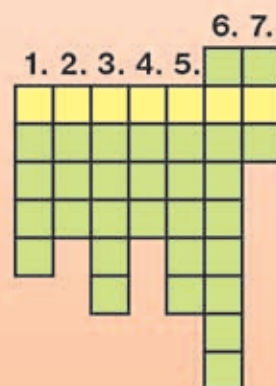
Je to najmenší druh sovy veľkosťou ho možno prirovnať k vrabcovi. Žije v lese a v kosodrevine. Je veľmi bojovný, napáda a útočí na vtáčatá rovnakej veľkosti i väčšie. Hniezdi v dutinách stromov. Čo je to?

Ahoj deti!
Správne riešenia úloh odmením!
Pošlite mi ich na moju adresu
Vaša
Veverička Ryška

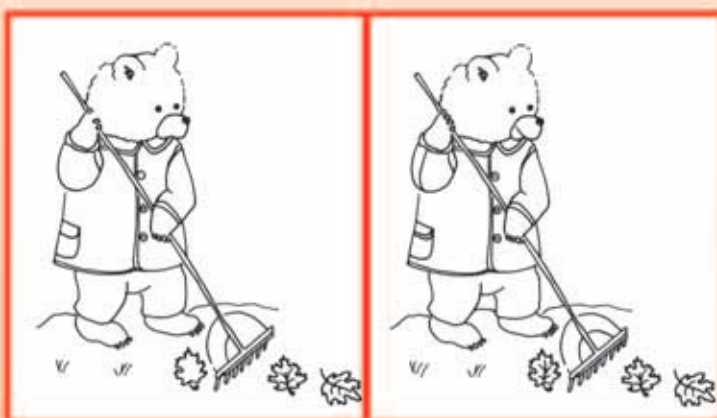
2. Dopĺňovačka s tajničkou.

Viete, že mnohé zvieratá sú sfarbením tela prispôsobené prostrediu, v ktorom žijú? Múdra príroda ich tak chráni, aby boli nenápadné a unikli pozornosti svojich nepriateľov. Ochranné sfarbenie sa nazýva:
(odpoveď nájdete v tajničke).

- 1.domáci lovec myši
- 2.má najmenšie ucho
- 3.náš najväčší živočích
- 4.vajíčko ryby
- 5.„tatranská koza“
- 6.jedovatý had
- 7.mačkovitá šelma

3. Nájdí 10 odlišností.

4. Obrázok vystrihni, podlep a na správne miesta doplň chýbajúce štvoorce.

Nezabudnite, moje adresa je: veverička Ryška, Lesy SR, Nám. SNP 8, 974 00 Banská Bystrica.
Teším sa na vás nabudúce. Dootedy ahoj!

Vaša veverička Ryška

Humor

Príde Fero z poľovačky ustatý a nahneváný. Hovori manželke:

- Marka, keby si len vedela, aké falošné a prefíkané stvorenia sú tie líšky...

- Ako si na to prišiel, Ferko?

- No, idem po lese a vidím bežať líšku. Strhnem pušku, namierim, BACH... BACH... líška padá na zem. Idem na to mesto, reku vezmem ju, bude kožušina manželke na límec... Podídem a tam leží pes!!

Inzerát

Slobodný, sympatický, 38 - ročný túži poznať sympatickú ženu do 35 rokov, ktorá má traktor. Značka: Prosím zaslať fotografiu traktora.

www.hagalévi.com

Križovka

MONTAIGNE (francúzsky esejista a filozof)			značka aviváže	sidlo v Mexiku	sidlo čuchu	otravné látky (skr.)		dôveroval	3. časť tajničky	chemické zlúčeniny
Autor: O.Fujala	značka zubnej pasty	hrubý povraz 1. časť tajničky						župa v Maďarsku		
pokrmový tuk								Elektrárne Bohunice posv. býk st.Egypt'		
metropola Tuniska						jednovázb. fun. skup.			2. časť tajničky	
somár					napi sa utvoril vitím					
mier, po česky				vyučovali koralový ostrov						dala tekutinu do pohára
české mesto			vták, po lat. veľká mucha					chem. zn. cinu francúzsky atol		
Pomôcky: AVIS, FONS, ŠA, ARYL	postrčíť jednodu- chý koláč							otec (dom.) chem. zn. argónu		
mužské meno (29.6.)						súčasť a- rom. olejov žen. meno (26.7.)				
okruh, krajec					marocký tenista boxerská skratka					
pozícia v sede				EČV okr. Komárno správca fary			staročeské zámerno časti vety			
časť včelina			starorím- sky boh prameňov námet					chem. zn. hlinika správca emirátu		
domček v horách					alelomorfa orientálne muž. meno					
	železničné staviteľst- vo (skr.)	obdobie filmový mimo- zemšťan				rieka pri Omsku osobné zámerno			koncovka zdrobn- nelin	tibetský kmeň
4. časť tajničky										
obchod- níčka so starými vecami										

Šancu získať reprezentačnú publikáciu "Od lesov kráľovských k lesom štátnym" má každý, kto do redakcie Lesníka pošle vylúštenú tajničku.

Jedného lúštitel'a vyžrebujeme a odmeníme knihou.

INZERCIA

Redakcia Lesníka sa rozhodla poskytnúť všetkým zamestnancom Lesov SR možnosť inzerovať bezplatne na stránkach podnikového časopisu. Dúfame, že budete hojne využívať túto príležitosť osloviť niekoľko tisíc čitateľov s ponukou na predaj alebo kúpu.

PREDAJ

● predám brokovú kozlicu IŽ 12/12. Kozlica je vo veľmi dobrom stave po tlakových skúškach v VI/2004. Cena : 8500,-Sk.
Tel.:048/4344137 (zamestnanie)
048/6113357 (domov)

Oprava

V minulom čísle Lesníka sme uverejnili rozhovor s kolegom **JUDr. Milanom Vančom**. Okrem iného v ňom zaznela aj praktická myšlienka vytvorenia „Klubu darcov krvi pri Lesoch SR“, pričom sme uviedli potrebný kontakt. A práve v uverejnenom čísle sa stala chyba, za ktorú sa čitateľom ospravedľujeme. Darcovia krvi volajte Dr. Milana Vanča na správne číslo **048 43 44 282**. Ďakujeme.

Redakcia

**Dovoľujeme si Vás upozorniť na niektoré príspevky
v odborných lesníckych časopisoch**

LES

9 - 10/2004

Časopis lesníkov, majiteľov
a priateľov lesa

- Jubilujúci časopis, alebo LES v šesťdesiatom ročníku vydávania (1945 – 2004)
- téma vydania: ochrana prírody a lesníctvo
- o transformácii š.p. Lesy SR sme sa zhovárali s Ing. Vierou Petrášovou, CSc., bývalou generálnou riaditeľkou lesníckej sekcie MP SR
- pestovanie agáta bieleho má

prínosy aj riziká • vyskúšali sme modernú lanovku, alebo: spracovanie kalamity pomocou lanovky mounty 4000 v š.p. Lesy SR, OZ Rožňava • úrazy sú smutnou súčasťou práce v lese • Návrh pracovného dokumentu Európskej komisie k implementácii Lesníckej stratégie EÚ

Slovenské
LESOKRUHY

9 - 10/2004

Magazín o lesníctve, vlastníctve lesov a hospodárení s drevom

- Na tému – zdravotný stav lesov v horských oblastiach Slovenska
- Náš rozhovor s Prof. Ing. Rudolfom Midriakom, DrSc.
- Ako zabrániť obchodovaniu s nelegálne nadobudnutým drevom?
- Lesné hospodárstvo na Slovensku v číslach
- Učme sa na chybách iných a nestavajme nový poľovný zákon na komerčnom základe!
- Investujeme tam, kde je trh v najväčšom pohybe – v Číne
- Ak /ne/využívame lesné lanovky, tak pomenujme príčiny pravým menom!
- Vývoj viacúčelových strojov stále prekvapuje...
- Bariéru nedôvery v harvestery máme za sebou. Poďme do toho!
- Vieme čo je ergonómia a jej hlavné ciele?
- Lignumexpo-Les 2004 v rekordnom rozsahu!

Skúsme to

V dedinke s pekným názvom Dubodiel je materská škôlka. Tak ako v stovkách podobných aj tu sa boría s nedostatkom peňazi. Potrebujú teraz pre svoje ratolesti surne dokúpiť posteľnú bielizeň. Našli aj ochotného dodávateľa, no ani ten nemôže dať celkom zadarmo. Náš podnik zase nemôže zo zákona byť sponzorom takýchto aktivít. Môže len poprosiť svojich zamestnancov, aby zväzili, či nepošlú pár korún na to prádlo. Ak sa rozhodnete pomôcť vaša podpora je očakávaná na adrese: Materská škola, 913 23 Dubodiel.

(Viete prečo si v Dubodieli spomenuli práve na lesníkov? Počuli, že deti z detských domovov dostali vlní od nich od daru vianočné stromčeky. A v lete boli na ich chatách. Nuž, veci majú svoje súvislosti. Ale to je v poriadku, však?)

Redakcia

Silva Bohemica
„Český les“ - měsíčník o lese a zvěři

- Nový seriál „Lesníctví a myslivost v regionech ČR“: Hlavní město Praha
- Lovecké a kynologické soutěže
- Čím v současnosti žijí lesníci vojenských lešů?
- 4. mistrovství ČR ve stromolezení
- Nožičství
- Dřevorubecké mistrovství světa
- Anketa Strom roku

Časopis pro lesníky, myslivce, spracovatele dřeva a ochránce přírody 10/2004

Jubilanti medzi nami

OKTÓBER 2004

Životné jubileá

50 rokov

Sýkorová Ľudmila, nar. 7. 10. 1954, STE – ÚZ kaštieľ Palárikovo – OZ Palárikovo

Bucha Milan, nar. 28. 10. 1954, VLO, LS Sládkovičovo – OZ Palárikovo

Kopček Ľudovít, nar. 6. 10. 1954, vedúci MES na DHS Trenčín – OZ Trenčín

Ing. Turský Viliam, nar. 20. 10. 1954, vedúci LS Kunerad – OZ Žilina

Ing. Smolka Štefan, nar. 12. 10. 1954, vedúci LS Oščadnica – OZ Čadca

Ing. Masicová Mária, nar. 1. 10. 1954, STV, LS Banská Bystrica – OZ Slovenská Ľupča

Anna Očovská, nar. 26. 10. 1954, majster dopravy dreva na DHS Slov. Ľupča – OZ Slovenská Ľupča

60 rokov

Ing. Tomahogh Emil, nar. 1. 10. 1944, VOR – správa majetku, pozemková držba – OZ Slovenská Ľupča

Ing. Imrich Jozef, nar. 7. 10. 1944, VORŠ – BOZP a bytové hospodárstvo – OZ Prešov

Milan Rada, nar. 16. 10. 1944, samostatný technik pre ťažbovú činnosť na LS Udavské, OZ Vranov nad Topľou

Ing. Helena Turská

Ostrostrelci v Zámutove

Piaty ročník streleckých pretekov o pohár gen. riaditeľa LSR

V dňoch 17. – 18. septembra 2004 sa uskutočnil už V. ročník streleckých pretekov o pohár generálneho riaditeľa Lesov Slovenskej republiky š.p., Banská Bystrica na strelnici Blatiny v Zámutove. Pretekalo sa v siedmych disciplínach. Z guľových disciplín sa súťažilo v streľbe malokalibrovkou na redukovaný terč srnca, redukovaný terč diviaka, terč líšky a bežiaceho diviaka na 50 m. Z brokových disciplín to boli trap, vysoká veža a poľovnícke kolo. Najlepší strelec Peter Krchňavý získal 666 bodov z celkového možného počtu 700 bodov. Ďalší v poradí boli Ing. Róbert Láska zo ziskom 659 bodov a Igor Solnica zo ziskom 631 bodov. Z družstiev sa najlepšie umiestnilo družstvo OZ Levice zložené zo strelcov Juraj Kelecsenyi a Peter Krchňavý ktorí získali 1209 bodov z celkového možného počtu 1400 bodov, za nimi sa umiestnilo družstvo OZ Trenčín v zložení Vladislav Scheer a Štefan Podolán zo ziskom 1209 bodov a družstvo OZ Smolenice v zložení Igor Solnica a Jozef Jakubička. Celkové výsledky sú porovnateľné s predošlým ročníkom, keďže sa súťažilo v tých istých disciplínach, kde víťazné družstvo OZ Levice dosiahlo 1239 bodov a najlepší strelec 629 bodov. Preteky prebehli bez zbytočných prieťahov a za vysokej disciplinovanosti pretekárov a pripravenosti organizátorov. Hlavný rozhodca Ing. Ján Liška vysoko ohodnotil úroveň ako aj celkové zabezpečenie pretekov zo strany usporiadajúceho OZ Vranov. Záverom poďakoval organizátorom, rozhodcom, ako aj pretekárom za bezpečný a hladký priebeh. Preteky ukončila organizačná riaditeľka podniku Ing. Ivana Špiláková. Veríme, že preteky uspokojili aj tých najnáročnejších pretekárov, ako aj divákov a pozvaných hostí a tešíme sa na stretnutie pri ďalšom, už šiestom ročníku streleckých pretekov. Záverom chceme poďakovať všetkým sponzorom za hodnotné ceny pre súťažiacich.

*Ing. Ľuboš Tuľák
OZ Vranov n./Topľou*

